

શ્રી પ્રગટ પુરુષોત્તમ (સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાય) - બાદરણ-બાકરોલ સંસ્થાના
સામસ્તત શ્રી પ્રગટ પુરુષોત્તમ સત્યાંગ મંડળનું ત્રિમાસિદ મુખ્યપત્ર તથા
શ્રી જાહ્યાભાઈ મહારાજ મંદિર દ્રસ્ત, શ્રી બાળવિદ્યા પીઠ- બાકરોલ દ્વારા પ્રકાશિત

શ્રી પુરુષોત્તમ પ્રકાશ

પ્રગટ ઉપાસના

વર્ષ:૪, અંક:૧, નવેમ્બર, ડિસેમ્બર-૨૦૧૪, જાન્યુઆરી-૨૦૧૫

દુરિયાળા દિંડોળામાં બિરાળત
અક્ષરાતીત શ્રી પ્રગટ પુરુષોત્તમ ભગવાન
શ્રી બાકરોલ ધામ

હિંડોળા ઉત્સવની સ્મૃતિઓ - શ્રી બાકરોલ ધામ. તા. ૨૭-૦૭-૨૦૧૪ થી તા. ૧૨-૦૮-૨૦૧૪

॥ પ્રગટ શ્રી ડાયાભાઈ મહારાજ ॥

શ્રી પુરુષોત્તમ પ્રકાશ

પ્રગટ ઉપાસના

વર્ષ : ૦૪, અંક : ૦૧

નવેમ્બર, ડિસેમ્બર-૨૦૧૪, જાન્યુઆરી-૨૦૧૫

સંપત : ૨૦૭૧

તંત્રી : શ્રી ડાયાભાઈ મહારાજ મંદિર ટ્રસ્ટ

લવાજમ :
વાર્ષિક : ૧૦૦/-
છૂટક અંક : ૨૫/-

મુખ્ય પત્ર વ્યવહાર માટે સંપર્ક :

શ્રી પ્રગટ પુરુષોત્તમ મંદિર

શ્રી પુરુષોત્તમ નિવાસ (ટાવર)

મુ.પો. બાકરોલ, તા.જી. આણંદ.

પિન : ૩૮૮ ૩૧૫

ફોન : (૦૨૬૯૨) ૨૩૮૧૭૩

મોબાઇલ : ૦૯૪૨૭૦ ૬૩૨૭૧

Website : www.pragatpurushottam.org

email : pragatpurushottambakrol@yahoo.co.in

જે દોષ છે તે નડે છે માટે તે શાખવા નહીં.

પ્રગટ વચન

આત્માનું કલ્યાણ સુખ શાંતિ,
અને દેહનું કલ્યાણ પૈસા અને
તે બંનોનું કલ્યાણ ભગવાન.

પ્રગટ ભગવાન ભજ્યા
પણી તેને પીંડ બછાંડમાં
કોઈનું ઓશિયાળું ન રહ્યું.

પ્રગટ ભજન

આવોને મારા રઠિયાણા પુરુષોત્તમ દે,
વાલા તમારી જુગામાં ન મળે જોડ દે...
આવોને મારા..

મોર મુગુટને મુખ પર મોરલી ધારી દે,
ખર્મા હો વાલા અક્ષરના ગિરધારી દે...
આવોને મારા..

પીળાં પીતાંબર શોભે ધર્મના લાલા દે,
મેં બલિહારી જરૂર અક્ષરના વાલા દે...
આવોને મારા..

ત્રિકમળુ તારા તેજતળો નહિ પાર દે,
માળોક મોતીને હિરલે જડીયો હાર દે...
આવોને મારા..

કુલના ગજરાને કુલળીવાણા તોરા દે,
કેડે શોભે સોનાના કંદોરા દે...
આવોને મારા..

કુલ ગુલાબીને કુલે ભરાવું કુલવાડી દે,
દાસ નરસૌયાને દર્શન દેજો દહાડી દે...
આવોને મારા..

(અનુષ્ટાપ)

અક્ષરાત્મા પરીક્રમા, પુરણ પુરુષોત્તમ; વિનવું હાથ જોડીને, સહાય કરજો સદા.

શ્રી પુરુષોત્તમ પ્રકાશનું લવાજમ ભરવાનાં ડેકાએં

- (૧) બાદરણ - શ્રી પુરુષોત્તમ નારાયણ મંદિર, ડે. લક્ષ્મીકૂર્દ્ય, મું.પો. બાદરણ, તા.જી. આણંદ, પિન : ૩૮૮ ૫૩૦, ફોન : (૦૨૬૯૬) ૨૮૮૩૧૩
- (૨) બાકરોલ - શ્રી પ્રગટ પુરુષોત્તમ મંદિર, “બ્રહ્મવિધા પીઠ”, શ્રી પુરુષોત્તમ નિવાસ, (ટાવર), મું.પો. બાકરોલ, તા.જી. આણંદ, પિન : ૩૮૮ ૩૧૫, ફોન : (૦૨૬૯૨) ૨૩૮૧૭૩, મોબાઇલ : ૯૪૨૭૦ ૬૩૨૭૧
- (૩) અમદાવાદ - શ્રી પ્રગટ પુરુષોત્તમ મંદિર, “અક્ષર ભુવન”, છોટાલાલની ધર્મશાળા સામે, શાહપુર દરવાજા બહાર, અમદાવાદ. પિન : ૩૮૦ ૦૦૪, ફોન : (૦૭૯) ૨૫૬૦૦૩૦૭

શ્રી પુરુષોત્તમ પ્રકાશ ત્રિમાસિકના લેખકોને સૂચના :

૧. બાદરણ - બાકરોલ સંસ્થાની ભક્તિ વધારતા, જીવનલક્ષી તથા સંપ્રદાયમાં ઉપાસના દઢ કરતા લેખો સ્વીકારવામાં આવશે.
૨. કોઈપણ જીતના વ્યક્તિગત આક્ષેપો - નિંદા કે ટીકાવાળા કે કોઈપણ ધર્મ બાબત ટીકા કરતા લેખો લેવામાં આવશે નહિ.
૩. આપે મોકલાવેલ લખાણ સંપ્રદાયના માન્ય શાસ્ત્રોના સિદ્ધાંતો તથા તેનો સંદર્ભ મૂળ લખાણ અનુસાર હોવો જોઈએ તેમજ લખાણની સંપૂર્ણ જવાબદારી જે તે લેખક/સંકલનકર્તાની રહેશે.
૪. ત્રિમાસિકમાં મોકલવા માટેના લેખો સ્વચ્છ અને કાગળની એક બાજુએ શાહીથી શ્રી પ્રગટ પુરુષોત્તમ મંદિર - બાકરોલ ખાતે જ લખી મોકલવા અથવા email કરવા.
૫. લેખો સુધીરવા, વધારવાનો હક્ક તંત્રી મંડળને રહેશે. પ્રકાશિત નહિ થયેલા લેખો પાછા મોકલવામાં આવશે નહિ.

શ્રી પુરુષોત્તમ પ્રકાશ વાંચકોને અનુરોધ

૧. દર ત્રીજે મહિને ત્રીજુ તારીખે અંક પ્રસિદ્ધ થશે.
૨. અંક ન મળે તો મુજબ પત્ર વ્યવહાર માટેનાં સરનામે પત્ર લખવો.
૩. નવેમ્બર થી ઓક્ટોબર સુધીનું લવાજમ વર્ષ ગણાય છે.
૪. ગમે તે મહિનાથી લવાજમ સ્વીકારાય છે, પરંતુ અંકો નવેમ્બર થી ઓક્ટોબર સુધીના લેવાના રહેશે.
૫. અંકો મોકલવાની જે વ્યવરસ્થા સંસ્થા કરે તે માન્ય રાખવાની રહેશે.

આ ત્રિમાસિકનો કેવળ નિર્ભળ હેતુ શ્રી પ્રગટ પુરુષોત્તમ (સ્વામીનારાયણ સંપ્રદાય) - બાદરણ - બાકરોલ સંસ્થાના સિદ્ધાંત, જ્ઞાન તથા વિશે અક્ષરાતીત પ્રગટ પુરુષોત્તમ શ્રી ડાયાભાઈ મહારાજ, બાદરણ સંસ્થાના આધ સ્થાપક શ્રી પુરુષોત્તમ ભગવાન તથા શ્રી નારાયણ મુનિ ભગવાનનું પ્રગટનું જ્ઞાન પ્રસારવાનો તેમજ હરિભક્તને ઉપાસના મક્કામ રહે અને તેઓશ્રીની જ ભક્તિમાં દિન-પ્રતિદિન આગળ વધાય અને પ્રગટ પ્રભુશ્રીના જ્ઞાનનો શ્રવણ, મનન, નિર્દિષ્ટ કરીને આખરે તેમનો સાક્ષાત્કાર થાય તે જ છે. સઘળાં દાનોમાં વિદ્યાદાન અને વિદ્યાદાનોમાં બ્રહ્મવિધા દાન શ્રેષ્ઠ છે. તો સદર નિયમિત પ્રકાશિત થતા ત્રિમાસિકમાં આપનો વિચાર, અભિપ્રાય, પ્રેરણા, પરચા, સૂચના, જ્ઞાન, વિજ્ઞાન અને અનુભવનું જ્ઞાન જે કંઈ બને તે જરૂર મોકલી આપવા કૃપા કરશો. વળી, આપના દ્વારે સારા માટા પ્રસંગે ત્રિમાસિકને જરૂર ચાદ કરશો. એ જ વિનંતી છે.

તંત્રી મંડળ
શ્રી પુરુષોત્તમ પ્રકાશ

જૂંચો શોધીને ઉપાય કરવો તો આગળ વધાય.

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	લેખની વિગત	લેખક/સંકલનકર્તાનું નામ	પાઠ નંબર
૧.	શ્રી પુરુષોત્તમ લીલાસાગર તરંગઃ ૨૧-૨૨નું વિશ્વેષણ	શ્રી રમેશભાઈ શંકરલાલ પટેલ	4-7
૨.	સુખદુઃખ વિશે ચિંતન, લેખાંક : ૨	શ્રી પ્રવિષાભાઈ ચંદુભાઈ રાઠવા	7-15
૩.	શ્રી પ્રગટ પુરુષોત્તમ ભગવાન તથા સંત સમાગમના મહિમાની વાતો	શ્રી રસિકભાઈ નારસીંગભાઈ રાઠવા	16-17
૪.	એકાંતિક ભક્તની સભાનતા	શ્રી મનહરભાઈ ચંદુભાઈ રાઠવા	18-20
૫.	માનવ શરીર : પ્રભુ પામવાની શક્તિ	શ્રી મહેનન્દ્રભાઈ વલ્લભભાઈ પટેલ	20-22
૬.	જ્ઞાની જ શ્રેષ્ઠ ભક્ત	શ્રી ભગવાનભાઈ છગનલાલ પ્રજાપતિ	22-23
૭.	સત્સંગ શુદ્ધિ અભિયાન, વ્યસન મુક્તિ અભિયાન લેખાંક : ૧ તથા સત્સંગ સમાચાર	શ્રી અંબુભાઈ કાગુભાઈ રાઠવા	24-32

નવા વર્ષનું કેલેન્ડર અવશ્ય ખરીદો. કિંમત રૂ. ૨૦/-

પ્રાપ્તિ સ્થાન : શ્રી પ્રગટ બુક સ્ટોર, બાકરોલ

વર્ષ-૨૦૧૫ના મુખ્ય ઉત્સવો, સમૈયા, ભજનો, તિથીઓ,
લગ્ન મુહૂર્તો, વાસ્તુ-કળશના મુહૂર્તો, જાહેર રજાઓ,
ચંદ્ર રાશિ, આધ્યાત્મિક જ્ઞાન વર્ગેરેથી સંવધિત

**શ્રી પુરુષોત્તમ પ્રકાશ ત્રિ-માસીકના ગ્રાહક બનો અને બનાવો
આ અંડ સાથે નવા વર્ષનું લવાજમ રૂ. ૧૦૦/- ભરી
દિવ્ય આધ્યાત્મિક લેખોના સહભાગી બનશો.**

લક્ષ્યિતાના બદલામાં દીર્ઘેલું ફળ ભગવાન આપે.

શ્રી પુરુષોત્તમ લીલાસાગર તરંગ - ૨૧-૨૨ વિશ્લેષણ

લેખક : રમેશભાઈ શંકરસાહેબ પટેલ (અમદાવાદ)

શ્રી પુરુષોત્તમ પ્રકાશ - પ્રગટ ઉપાસના (ત્રિમાસિક અંક મુખ્યપત્ર) ભાદરણ સંસ્થા તરફથી પ્રસિદ્ધિના ચોથા વર્ષ અંક-૧માં શ્રી પુરુષોત્તમ લીલાસાગર ગ્રંથના તરંગ-૨૧ તથા ૨૨નું આ પ્રગટ પુરુષોત્તમ ભગવાનના ઉપાસકો ભાઈઓ તથા બહેનોને મારા હૃદય પૂર્વક જ્યાશ્રી પ્રગટ પુરુષોત્તમ સાથે ભગવાન જે રીતે પ્રેરણા કરે તે રીતે વિશ્લેષણ કરવાની રજા લઉં છું. ઉપાસક ભાઈઓ તથા બહેનો તથા પાચક વર્ગ તમામ અગાઉ શ્રી પુરુષોત્તમ લીલાસાગર તરંગ-૧ થી ૨૦ સુધીનું અત્યાર સુધી ત્રણ વર્ષ સુધી ભગવાનના લીલા ચરિત્ર તથા જ્ઞાનનું શ્રવણ મનન નિર્દિષ્ટાસ આપ કરતા જ હશો. સાથે મુખ્યપત્રમાં આવતા અન્ય લેખકશ્રીઓના લેખ-વાણી વિશ્લેષણનું પણ શ્રવણ, મનન, નિર્દિષ્ટાસ તાજુ કરશો તો આ પ્રગટ ઉપાસનાના માર્ગમાં નવો ને નવો સ્વાદ આવશે. હવે સૌપ્રથમ તરંગ-૨૧ અને ત્વાર પછી તરંગ-૨૨નું મુદ્દાસર વિશ્લેષણ કરું છું. જે નીચે મુજબ છે.

વસંતતિલકા

શ્રી પુરુષોત્તમ લીલા સાગર પદ્ધ ગ્રંથના રચિતા શ્રી ગોવિંદભાઈ માસ્ટર ઉમરેઠવાળા કહે છે કે હે પૃથ્વીપતિ ભગવાન તમે જગમાં પદ્ધારી ભવદુઃખ દૂર કરવાના કામો કર્યા છે. એવી અમારા તમામ હરિભક્તો ઉપર દયા કરી છે અને અપરાધ સાંખીને પણ અમારા કામો કર્યા છે. એવા હે પ્રભુશ્રી તમને પ્રણામ કરું છું.

ચોપાઈ

શ્રી પુરુષોત્તમ ભગવાન ભાદરણમાં દર માસે સમૈયો કરી હરિભક્તોને કાગળ લખી બોલાવતા હતા તેજ રીતે સંપત ૧૮૮૫ ના જ્ઞાગણ માસની વદ બીજથી દિન પાંચનો સમૈયાનો કાગળ લખી હરિભક્તોને તેડાવ્યા. આ સમૈયામાં જુદા જુદા ગમેથી કુલ ૮૦ હરિભક્તો આવ્યા હતા. આ સમૈયામાં ભગવાને કરેલ લીલા જ્ઞાનનું વર્ણન અહીં આપેલ છે. આ સમૈયામાં આવેલ હરિભક્તો ચંચળભાઈ, દેવભાઈ, જબો ભક્ત તથા મુશાલભાઈમાં ભગવાનો પ્રવેશનો ચમતકાર થયો અને દેહભાન ભૂલી સદાચે અક્ષરધામનું દર્શન

કરતા હતા. સદાચે ભગવાનની મૂર્તિ નેત્રવૃત્તિમાં રાખે છે. ફરી ત્યાં ભગવાનના કીર્તન-રાસ ગરબા ગવાયા ત્યારપછી ગંગાજળીયો કુપો હતો તે જગ્યાએ હરિભક્તો તથા ભગવાન જ્ઞાન. શ્રી પુરુષોત્તમ ભગવાન પૂજા કરવા બેઠા અને ફરી પાછા કીર્તન - રાસ ગરબા ગાવાનું શરૂ થયું. તેના સુખ તણી સીમા ન હતી. આ સમે શ્રી પુરુષોત્તમ ભગવાને શાણગાર મખમલનો લાલ સુરવાળ તથા મખમલનો કોટ પહેર્યો હતો. માથે સોનેરી પાઘડી બાંધી હતી જેણો દીઠા તેના ભાગ્યનો પાર ન હતો. કાળા બુટ પહેર્યા હતા. ખબે લાલ બુઝુાદાર ખેસ તથા હાથમાં રેશમીયો રૂમાલ, કંઠે મોતીની માળા તથા મોતીના તોરા, ભાલે લાલ ચાંદલો, કાને કડીઓ (મોતીથી જડેલી), ભગવાનના દાંત દાડમદન્ત કળીયો જેવા શોભતા હતા. વેઢ અને વીઠીઓ આંગનીયે શોભતી હતી. હેમ કડાં હરીએ ધાર્યા હતા. સોળ શાણગાર સજેલ ભગવાનની મનમોહક મૂર્તિ અતિ શોભતી હતી. અને હરિભક્તોના કંઠ ગદગદ થયા. પ્રેમથી પૂજા આરતી કરી. ટોકરી, ધંટ, દુંભી તથા શંખનાદ થયા. શબ્દો દર્શાએ દેલાયા. દિશાર કોઈ ત્યાં દર્શન આવ્યા. આવા પ્રગટ પુરુષોત્તમ ભગવાનના દર્શન કરીને હરિભક્તોએ ધન્યતા અનુભવી આવા ભગવાન જેને ઓળખાચા તેના કાજ સુધરી ગયા આવો મહિમા જાણી વેલમ ગામના માધુભાઈ ભગતે વિનંતી કરી કે મારે આજે રસોઈ દેવી છે. તે દિવસે માધુભાઈની રસોઈ સ્વીકારી ભગવાનને હરિભક્તો જગ્યા તથા દરેક ભક્તોને દક્ષિણા આપી એવા ચરિત્રો ભાદરણ મંદિરમાં થયા. જેનો ટૂંકમાં અહીં સાર આપેલ છે. ત્વાર પછી શ્રી પુરુષોત્તમ ભગવાને જ્ઞાન પ્રકરણની વાતો કરી હતી જે નીચે મુજબ છે.

ભગવાને ભક્તોને કહું આપણું કર્યું જ બધે થાય. આપણા જેવી બીજે કચાંચ જોડ જડશ નહીં. સાથે આપણે પણ સાવધાન થઈને વર્તવું પડશે. ઈન્દ્રિયો અંતઃકરણને જુટીને હૃદયમાં આપણાને મળેલ ભગવાનનું સ્વરૂપ અંતરમાં ઉતારશો તો પીડા(દેહમાં) ભગવાનનો મેળાપ થાશે. અને પીડાના ભગવાન સાથે વાતો કરશો. વાતો કરતાં કરતાં પીડમાં ભગવાનનો

૪ સાદગુરુ ભગવાનનું કામ કરે માટે તે ભગવાન કહેવાય.

નિશ્ચય થશે. ત્યારે મનને મોકલ્યું પણ બહાર જશે નહીં. આ પ્રમાણે આપણે વર્તશું ત્યારે ધાર્યું આપણાં થશે અને સર્વે સંતાપ મટી જશે. અને ભરણ હાથમાં આવશે. કહેતાં આપણે આપણી ભરજી મુજબ દેછ મુકવો હોય ત્યારે મૂકી શકીશું.

આ રીતે ભગવાન આપણાને મળેલ છે તે ભગવાન અંતરમાં મળશે. ઓળખાશે ત્યારે તમે શાસ્ત્ર પ્રમાણે ભગત થયા કહેવાશો. બાકી જગતમાં પણ ઘણા નેર નેર ભગત કહે છે. તે ઉપર મુજબ શાસ્ત્ર પ્રમાણે ભગત ના કહેવાય. “ભક્ત થાવું રે ભગવાનના છે જો કઠણ કામ” આ પંક્તિ નિષ્કુળાનંદ સ્વામીની છે. પરંતુ જેને જેને ભક્ત થયા માટે પ્રયત્ન કર્યો. તો તે શાસ્ત્ર પ્રમાણે તેમની ભક્તિ શાસ્ત્રોમાં લખાઈ ગઈ છે. કઠણ કામ હોવા છતાં મનમાં જેને ધાર્યું હોય તો તે કામ કરીને જ જંપે છે. જે આ લોકમાં દેહના સગાલાલાનું પોખણા કરવા માટે કોઈને ઉપદેશ દેવો પડતો નથી. તમામ પ્રકારનું રાચરચીલું ઘર બંગલા ગાડીઓ વિગેરે શૂન્યમાંથી સર્જન કરી બનાવે છે તેવું પરલોકના માર્ગમાં પણ છે. તે નિયમ પાણો તો જરૂર ભક્તિમાં આગળ વધશો. ભક્તિ પણ આપણો જ કરવી પડે ને નિયમ પણ આપણે પાળવા પડે. ભગવાન તેમાં મદદ કરે પણ કરવું તો આપણો જ પડે.

આ સમૈયામાં શ્રી પુરુષોત્તમ ભગવાને ઉપર મુજબ બ્રહ્માંડ-પીડના ભગવાનની વાતો કરી હ્યે પછી નવા વર્ષ સંવત ૧૯૭૫ ના કારતક માસમાં અખંડ સમૈયો કરાવીશ. સાથે એમ પણ કહું કે સમૈયા કરી ભજન કરવું છે. સાથે અંતર શત્રુથી ડરવું છે. આવી ભારે વાતો કરતા હતા ત્યારે ભાદરણ ગામના લોકો ભગવાનની વાત સાંભળીને આવ્યા. કયાં છે ભગવાન ત્યારે ભક્તોએ જતાવ્યા આ ઉભા છે તે ભગવાન છે નક્કી કરો. એમ ગામ લોકોને મર્મમાં વાત કરી. ભાદરણ ગામના લોકોએ વાતને પ્રમાણા કરી માન્ય રાખી. ભગવાને મર્મમાં વાત કરી “પૈસો મારો પરમેશ્વર જાણો, બાયડી મારી ગુરુ પ્રમાણો, છૈયા છોકરા સાધુને સંત, સેવા કોણી કરું જશવંત” આ પ્રમાણે ગામ લોકોને વાત કરી ત્યારે ગામ રાજુ થઈ ગયું તથા ગામના લોકોના સંશય ટળી ગયા. ભગવાન તો અંતર જાણી છે. તે ગામના લોકો જે સંશય સાથે ભગવાનને જોવા આવ્યા હતા તે જવાબ મળી ગયો તેથી તેમનો સંશય ટળી ગયો

ઉદ્ઘાર: આ લોકનું આપે તે ને પરમ ઉદ્ઘાર: ભગવાન સંખંધી જ્ઞાન આપે તે. 5

અને નક્કી કર્યું કે આ પુરુષોત્તમ ભગવાન ખરેખર ભગવાન જ છે.

ત્યાર પછી શ્રી પુરુષોત્તમ ભગવાને ભાદરણામાં નવું ડહેણું બનાવવા માટે લખણી કરાવી અને લખણીમાં આશરે પચાસેક રૂપિયા લખાયા. ત્યારપછી વૈશાખ માસના સમૈયા વદ-૨ થી દ સુધી નક્કી કરી કંકોતરી લખી. આ સમૈયો પુરો કર્યો.

ઉથલો

આમ સમૈયામાં આનંદ વધતો ને વધતો જ થાય છે. ભગવાનની લિલા અપાર છે. જેને ગણતાં પાર આવે તેમ નથી. કવિશ્રીએ કહ્યા મુજબ વાતો તો ઘણી હતી પણ થોડી ઘણી આવડી તેવી લખી છે.

- તરંગ ૨૧ સમાપ્ત.

તરંગ-૨૨

વૈતાત્ય

શ્રી પુરુષોત્તમ લીલાસાગર ગ્રંથના રચયિતા શ્રી ગોવિંદભાઈ માસ્તર ઉમરેછવાળા આ વૈતાત્ય છંદ માં શ્રી ભગવાન પુરુષોત્તમ પાસે નીચે મુજબ માગણી કરે છે.

“હે પરમેશ્વર પુરુષોત્તમ ભગવાન તમને વિનંતી કરું છું કે તમો સદાચ મારા હૃદયમાં વસજો જેથી પંચવિષયો મને નડી શકે નહીં. હૃદયમાં અખંડ રહેજો જરાયે અળગા દૂર જશો નહીં. જો દૂર જશો તો મન માયા વ્યાપી જશે અને મારો જીવ દુઃખી થઈ જશે. માટે તમો જરાયે હૃદયમાંથી દૂર અળગા થશો નહીં. અને મન માયાથી રક્ષા કરજો.”

દોહા

અગાઉ તરંગ ૨૧ માં શ્રી પુરુષોત્તમ ભગવાને જાહેર કર્યા મુજબ સંવત ૧૯૭૫ વૈશાખ માસ વદ ૩ થી દ સુધીનો સમૈયો આવ્યો. ગામો ગામથી ભાવપૂર્વક હરિભક્તો ભાદરણ મંદિરમાં આવ્યા. પ્રગટ ભગવાનના દર્શન કરીને હરિભક્તો અતિશય હરખાયા. અને મનમાં અતિશય રાજુ થયા. બીજે દિવસે વદ-૪ રવિવારે ગઢા અંત્ય પ્રકરણાના વચ્ચનામૃત પ્રથમથી વંચાવીને જ્ઞાન વાતી કરી. ત્યારપછી કીર્તન ભક્તિ કરાવી. તેમાં ભાઈ શંકર, શોઠ ગોવિંદ વિગેરેએ કીર્તન-ભજનો હરખે સહિત બોલ્યા.

પછી શ્રી પુરુષોત્તમ ભગવાને જ્ઞાન વાતા

કરતાં કહ્યું કે હે ભક્તો એક ચિંતે સાંભળજો. વૈરાગ શબ્દનો શો અર્થ છે ? ભગવાને તેનો અર્થ કરતાં સમજાવ્યું કે વિષયો સાથે વેર રાખવો. વિષયમાં રાગ રાખવો નહીં. વિષય સાથે વેર બાંધવું. ખપની કિયા કરવી. ખપનું બોલવું ખપ વગરનું બોલવું, સાંભળવું, જોવું કોઈ કિયા કરવી નહીં. વળી ભગવાને આજ્ઞા કરી કે અવસ્થા જોઈએ તેટલો વહેવાર કરવો. બાકી સમયમાં ભગવાન સંભારવા. ભગવાનનું ભજન કરવું એ જ સુખી થવાનો ઉપાય છે.

વળી ભગવાને વાત કરી જે હરિભગતે દેહ છોડવાની જુદી જુદી બે રીતનું વર્ણન કર્યું. તે સાંભળજો એક ચિંતે. એક રીતે અંત સમે ભગવાન ઘામમાં તેડી જાય છે ત્યારે દેહ ભગવાન છોડાવે છે.

બીજી રીત ભક્ત ભગવાનનું દ્વારા કરે ત્યારે પોતાના દેહનું ભાન ભૂલી મૂર્તિમાં તદાકાર થાય. રાતદિવસ ખાપા પીવાનું ભૂલી જાય. સુખ દુઃખ કશું જ રહે નહીં. સુખુપ્તિ અવસ્થામાં તે ન જાય અને જાયારે ઘણો દેહમાં આવે ત્યારે બધો વ્યવહાર જાતે જ કરવા મંડ. આવી રીતે દેહ છોડ્યો કહેવાય.

આ રીતે તેને મરણ હાથઆવ્યું કહેવાય. તેને માથે કાળનો હુકમ નથી. તેનેજ જીવન મુક્ત જાણવો. અને તે જ ભગવાનને રાજુ કરી શકે.

પછી શ્રી પુરુષોત્તમ ભગવાને જ્ઞાન વાતો કરતાં આગળ કહ્યું કે મુક્તિના ત્રણ પ્રકાર છે. ઉત્તમ મદ્યમ અને કનિષ્ઠ. જેના લક્ષ્ણા નીચે મુજબ છે.

૧. ઉત્તમ મુક્ત અખંડ ભગવાન સંભારે, ત્રણો અવસ્થા જાગ્રત, સ્વપ્ન અને સુખુપ્તિ અવસ્થામાં અખંડ ભગવાન સંભારે.

૨. મદ્યમ મુક્ત ઊંઘમાં ભગવાન ભૂલે પણ જાગ્રત અને સુખુપ્તિ અવસ્થામાં ભગવાન સંભારે.

૩. કનિષ્ઠ મુક્ત જાગ્રત અવસ્થામાં ભગવાન સંભારે પણ સ્વપ્ન સુખુપ્તિ અવસ્થામાં ભગવાન ભૂલી જાય.

દરેક હરિભક્તે આ પ્રમાણે ભક્તિમાં આગળ વધવા માટે ઉત્તમ પ્રકારના મુક્ત થવા હંમેશા પ્રયત્ન કરવો જોઈએ. તો જ ભગવાનનો ખરો રાજુપો મેળવીશું.

હવે પછી વદ-૫ ને સોમવારે ભગવાને જ્ઞાન વાતામાં ગઢા અંત્ય પ્રકારણ -૮ અને ૯ વચ્ચાનામૃત

વંચાવીને વાત કરી જે વૈરાગ શબ્દનો ફરીથી અર્થ કર્યો. તે સૌ ભક્તોને ચિત્ત દઈને સાંભળવાની આજ્ઞા કરી. નાનું છોકરું રકી રહે પછી રાગ કાઢ્યા કરે છે ત્યારે મા બાપ કહે છે કે મેલ રાગ. તો આપણે પણ નકામો રાગ-આલાપ મૂકવો. જીન પ્રયોજન-ખપ વગરનું બોલવું, જોવું, સાંભળવું, ખાવું, અડવું, એ કિયા કરવી નહીં. તે રાગ કાઢવો. તેની સાથે વેર તે વૈરાગ.

વળી શ્રી પુરુષોત્તમ ભગવાને આ સમૈયામાં વાતોનો દોર આગળ ચાલુ રાખ્યો. અને કહ્યું સતપુરુષનું શું કામ ? તો સતપુરુષ મન પકડે છે તેને બેસાડી આપે છે. મનને સુખ આપે છે. વહેવારમાં થાકીને લોચો થઈને મનમાં ભગવાનને સંભારે છે. હજારો કામ ભૂતીને થાકેલ લોચો થઈને પડે. અનંત કાળથી થાકેલું મન અહીં પ્રગટ ભગવાનની મૂર્તિ દેખીને કોઈ નવા ધાર ઘડે નહીં તેવું પ્રગટ ભગવાન સુખ આપીને મનને બેસાડી દે છે.

ત્યાર પછી આ સમૈયાના ચોથા અને પાંચમા દિવસ મંગળવાર અને બુધવારે જે વાતો કરીને તે નીચે મુજબ છે. આ વાત ખૂબ જ દરેક હરિભક્ત માટે ઉત્તમ અને મહત્વની છે. ભગવાને કહ્યું કે અંતર વૃત્તિ રાખશો તો તમારાં આ લોક તેમજ પરલોક બધા જ કામ સુધરશો. અંતરમાં જ્યાં સુધી સારુ લાગે ત્યાં સુધી અંતરમાંથી બહાર નહીં આવવાની ભગવાને આજ્ઞા કરી છે. જો કે અંતર વૃત્તિ રાખવી દરેક હરિભક્ત માટે અધરી વાત છે. પણ ભગવાને તેનો અભ્યાસ રાખવાનો આગ્રહ રાખ્યો છે. જેમ જેમ વધારે સુખ આવે તેમ વધારે અંતરવૃત્તિ રાખવી. એમ કરતાં ભગવાન રાજુ થશે અને તમામ પ્રકારના દુઃખો ભાગી જોશો. જ્ઞાન પ્રકારણ પૂરુ કર્યું. અને હવે મહારાજશ્રી દરેક હરિભક્તોને દૈહિક પ્રવૃત્તિમાં જે જરૂરી હતું તે પહેલા ઉનાં પાણી મુકાવ્યા. દરેક હરિભક્તોને નવરાવ્યા. ગંગાજળીયા કુવે જઈ મહારાજશ્રીને નવરાવ્યા. સાથે કીર્તન ભક્તિ પણ ચાલુ રાખી. ત્યાં જબા ભગતને સમાધી થઈ. અને પાણીના પ્રવાહમાં જબો ભગત પડવા. પછી ખુશાલ ભગતને પણ સમાધી થઈ. તે દેહે સદાચે સમાધીમાં જ રહેતા હતા. પછી સૌ હરિભક્તો વસ્ત્રો પહેરી મંદિરમાં આવ્યા પ્રગટ ભગવાનની પૂજા કરી. ત્યાર પછી પ્રગટ ભગવાનને શાણગાર પહેરાવ્યા. અને ભગવાને બધાને મંદિરમાં બેસાડી પાછી કથા વાર્તાની શરૂઆત કરી. સૌ

પ્રથમ નિષ્કુળાનંદ કાવ્યમાંથી ભક્તિનિધીના કડવા વંચાવ્યા. તથા વચનામૃત ગઢા મદ્યનું આઠમું વંચાવી જ્ઞાનયજ્ઞ અને યોગ્યજ્ઞની વાતો કરી આનંદ કરાવ્યો.

ત્યારપણી અમદાવાદના ભગવાનાલ તથા નડીયાદના કાળીદાસે બંનેએ રસોઈ આપી. અને ભગવાનની પ્રેમથી પૂજા કરી આરતી કરી આ રીતે પ્રગટ ભગવાનને રાજુ કર્યા.

ત્યારપણી મારવાડના પ્રેમી ભક્ત હતા. તેમને મહારાજ અતિ વણાલા હતા. તેમણે બ્રાહ્મણિયા ચુરમું કરીને પોતાના હાથે ભગવાન તથા ભક્તોને જ્ઞાનય. આમ આ સમૈયામાં ભગવાને અલૌકિક લીલા કરી જેણે સંભારતા દરેક પ્રકારના વિધન દૂર થઈ જશે. ત્યારપણી ભગવાને જ્ઞાન વાર્તા કરતાં કહ્યું કે દેહ અને આત્મા જુદા માનવા. તથા વચનામૃત ગઢા મદ્ય પ્રકરણ-બાર્યું તથા ગઢા પ્રથમ-૨૯ તથા ગઢા મદ્યનું કર્યું વચનામૃત વાંચી તેમાં આત્મનિષ્ઠાના અંગની વાતો કરી. તેને સદાયે ધારો અને અંતરમાં

ઉતારવાની આજ્ઞા કરી.

નીજુ એક મહારાજે ખૂબજ મહત્વની વાત કરી જ્યારે પ્રગટ ભગવાન વાતો કરીને જ્ઞાન કરતા હોય ત્યારે હરિનું દ્વારા કરવું નહીં. પ્રગટ ભગવાન શું વાત કરે છે તેનું જ દ્વારા રાખવું. અને મનમાં ઉતારવું. અને છેલ્લે કવિશ્રી તેમના શબ્દોમાં જણાવે છે કે...પ્રગટ ભગવાનની લીલા અપરંપાર છે તે લખતાં લખતાં પાર આવે તેમ નથી. જે કરી તે પૈકી આ તો થોડી ઘણી જ લખી છે અને મને સાંભરી તેવી જ અહીં લખી છે.

મંજુભાષણી છંદ

તરંગ રરના અંત ભાગમાં કવિશ્રીએ આપણાને વિનંતી કરી છે કે રટજે-ભજજે સદા મન વિષે ભગવાનના જાપ જપજે. એટલે કે પ્રગટ પુરુષોત્તમ ભગવાનના જાપ જુબે કરીને ભલો થઈને જપી લેજે તો તમારા તમામ ભવરોગ ટળી જશે. અને અંતર ઠરીને ઠામ થશે અને ભગવાન રાજુ થશે.

સુખ દુઃખ વિશે ચિંતન

તેમાંક : ૨

તેમક : - પ્રવિશાલાઈ ચંદુભાઈ રાઠવા (વડોદરા)

શ્રી ગુણાતીતાનંદ સ્વામીએ તેમની વાતોમાં કહ્યું છે કે જેટલું કાંઈ માયામય સુખ છે તે દુઃખ વિનાનું હોય નહિં. (પ્રકરણ-૨)

વળી કહ્યું છે કે, મહારાજની મૂર્તિ વિના અને આ સાધુ વિના પ્રકૃતિ પુરુષ સુધી રાખનાં પડીકાં જ છે તે ગમે તો મૂર્તિને મુકીને દેવતાના લોકમાં જાઓ અને ગમે તો ઈશ્વરકોટી, પુરુષકોટીના લોકમાં જાઓ પણ મહારાજની મૂર્તિ વિના ને આ સાધુ વિના સુખ કે શાંતિ કર્યાંય નથી. (પ્રકરણ-૩)

એમ કહીને બોલ્યા જે,

સુરપુર નસુરપુર નાગપુર એ તીન મે સુખ નહિં,
કાં સુખ હરિ કે ચરણમેં કાં સંતન કે માહિ,

આમ આપણે સૌ સુખ શોધીએ છે કચાંક અને સુખ છે કચાંક તે એક દઘાંત દ્વારા સમજુએ.

એક ડોશીમાં હતા તેમને આંખે ઓછુ દેખાય તે ડોશીમાં લાઈટના અજ્વાળામાં કંઈક શોધી રહ્યા

હતા. ત્યારે એક ભાઈ ત્યાંથી પસાર થતા તેને થયું કે લાવને ડોશીમાંનું કંઈક ખોવાયું છે તો તેમને તેમની વસ્તુ શોધવામાં મદદ કરું. તેને ડોશીમાને પૂછ્યુ કે શું શોધો છો? ત્યારે ડોશીમાંએ જવાબ આપ્યો જે વાટી. ત્યારે તેણે પણ શોધવામાં મદદ કરવા લાગ્યો ઘણું શોધતાં વાટી મળી નહિં ત્યારે પેલા ભાઈએ ડોશીમાને પૂછ્યુ જે વાટી કઈ બાજું ખોવાય છે? ત્યારે વળી ડોશીમાંએ જવાબ આપ્યો જે સામે બાજુ કુટ પાથ પર ખોવાયેલી છે. ત્યારે પેલા ભાઈએ કહ્યું તો અહિં કેમ શોધો છો?

ત્યારે પણ ડોશીમાં કહે અહિં લાઈટનું અજવાયું છે તેથી અહિં શોધું છું આમ વીટી ખોવાઈ છે બીજે અને શોધે છે બીજે આમ વીટી મળે ભાઈ? આવી જ રીતે આ લોકના ભૌતિક સુખોમાં ભૌતિક ઉજાસમાં ભગવાનનું અલૌકિક સુખ શોધીએ છીએ પરંતુ હીકિકતમાં તે જગ્યાએ કહેતાં આલોકમાં તથા આલોકની

જે સંકલ્પ જેનો ઊડો હોય તે ઉપર આવે.

7

જે જહોજલાલીમાં આ સંસારમાં કચાંચ સુખછે જ નહિ .
તે ગુણાતીતાનંદ સ્વામી કહે છે કે ગમે ત્યાં જાઓ પરંતુ
(પ્રગટ પુરુષોત્તમની મૂર્તિ) મહારાજની મૂર્તિ વિના ને
આ સાધું વિના સુખ કે શાંતિ કચાંચ નથી. માટે પેલા
ડોશીમાંની જેમ સુખદૂપી વાંઠી ખોવાઈ છે કચાંચ માટે
ભગવાન શ્રી પુરુષોત્તમની મૂર્તિ અને પ્રગટ સત્કંંગમાં
જ સુખ છે.

વળી મુક્તની શિક્ષાપત્રીમાં પણ ભગવાને
આપણાને કહ્યું છે જે,

મોક્ષ માર્ગનાં શાસ્ત્ર છે જેહ,
તેમાં વચનામૃત મુખ્ય તેહ.
સાર સર્વેનું એમાં લાખ્યું છે,
સર્વથી શ્રેષ્ઠ અને ગાણ્યું છે.
દેહ જાણો છે આપનું ઘર,
આપણો આત્મા સુંદર.
પ્રભુ માલમિલકત છે એમાં,
સદાવૃત્તિ રાખવી તેમાં.
એવી દઢ સમજણા જ્યારે થાય,
જ્યાં જ્યાં જઈએ ત્યાં ધામ મળાય.
એવી સમજણા જ્યાં સુધી નથી,
સુખ સારું મન મરે મથી.
(મુક્તની શિક્ષાપત્રી ભજન -૭)

વળી શ્રી પુરુષોત્તમ વિજાનામૃત પાના નં.
૨૧૪માં એકમી વાતમાં શ્રી પુરુષોત્તમ ભગવાને વાત કરી
છે જે ટૈલિક સુખ દુઃખ જુદું છે ને આત્માનું સુખ દુઃખ જુદું
છે આત્મનિષ્ઠા વગર સર્વે હેકાણો દુઃખ છે માટે વિષય
સુખ જોડે વેર બંધાય ત્યારે સર્વે હેકાણો સુખ છે કેમજે
અક્ષર રૂપ પોતાને માને એટલે સર્વ જગ્યાએ ભગવાન
જ છે, સુખ છે. (પુ.વિ.-૮૫ પા.નં.૨૧૪)

આમ સર્વ સુખનું મુળ ભગવાન છે અને
ભગવાનની મૂર્તિમાં વૃત્તિ રાખી ભગવાનનું ભજન કરવું
તેટલું જ સુખ છે. એમ સમજણા કરવી અને એવી
સમજણા વગર સર્વે જગ્યાએ દુઃખ જ છે.

વળી વચનામૃત અમદાવાદ પ્રકારણ-૩
(વડવાઈનું ઉપશમનું) માં મહારાજશ્રી એ વાત કરી છે

જે માયામય એવાં જ ત્રણ શરીર તેની ભાવનાએ રહિત
કેવળ આત્માસ્ત્પરિપે રહીને જે ભક્ત પરમેશ્વરની
મૂર્તિનું ચિંતવન કરતો હોય તેને ભગવાનના ચિંતવનને
બળે કરીને ઉપશમ અવસ્થા વર્તે (ઉપશમ કોને
કહિએ? જ્યારે ઇન્ડ્રીયોની વૃત્તિઓ પાછી વાળીને
હૃદયકાશમાં રહે છે તે બાળક જેમ માતાને ધાવે છે તેમ
ભગવાનની મૂર્તિના ચસકારા લે તે ઉપશમ દશા
કહેવાય. મુક્તની શિક્ષાપત્રી શ્રી ડાહ્યાભાઈ મહારાજ
આધ્યાત્મિક જ્ઞાન - ૫૭) ત્યારે એ ભક્તને ઉપશમને
બળે કરીને પંચવિષય જીબ મરણાના હેતુ ન થાય.
(અમદાવાદ પ્રકારણ-૩)

વળી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ કહે છે કે
જેની અલૌકિક દાસ્તિ થાય છે તેને પરમેશ્વર વિના સર્વે
પદાર્થ તુચ્છ થઈ જાય છે (લોચા-૧૦)

વળી સર્વ સુખમય મૂર્તિ તો ભગવાન છે અને
બીજે પંચવિષયમાં જે સુખ છે તે તો એ ભગવાનના
સુખનો કિંચિત લેશાછે (અંત્ય-૨૮)

પંચાણા- ૧ માં મહારાજશ્રીએ વાત કરી છે જે
જેમ કોડી કરતાં પેસામાં વધુ માલ છે ને તેથી ઇપિયામાં
વધુ માલ છે ને તેથી સોનામહોરમાં વધુ માલ છે ને તેથી
ચિંતામણીમાં વધુ માલ છે તેમ જ્યાં જ્યાં પંચવિષયનું
સુખ છે તેથી ભગવાનના ધામમાં ભગવાનનું સુખ અતિ
અધિક છે (પંચાણા-૧)

વર્તમાન કાળે દરેક વ્યક્તિને સુખની ઈચ્છા છે
પણ સાચું સુખ કચાં છે તેની સમજ નથી. તેથી
ગધેડાની જેમ શેરડીનાં છોતાં ચાટી રાજુ થાય પણ રસ
તો કુંડીમાં ચાલ્યો ગયો હોય છે તેમ મનુષ્ય માત્ર
જગતના લૌકિક સુખમાં રાચે છે પણ સુખ તો
ભગવાનમાં રહ્યું છે.

માટે સર્વ સુખમય મૂર્તિ ભગવાન છે વિષયનું
સુખ સાપેક્ષ છે જ્યારે ભગવાનનું સુખ નિરપેક્ષ છે અને
તે ભગવાનના સુખમાં જેની નજર પડી ગઈ છે તેને
વિષય સુખ ખારાં ઝેર જેવા થઈ જાય છે. ભગવાને
જ્યારે પ્રહલાદને ત્રિલોકના રાજ્ય સુખ આપવાની વાત

કરી ત્યારે પ્રહલાદજી કહ્યું કે એ સુખ મેળવવા મેં તમારી ભક્તિ કરી નથી. આપ અમારા ઉપર રાજુ થયા હોય તો ઈન્દ્રીઓ અંતઃકરણના ગણ થકી મારી રક્ષા કરો.

વળી શાસ્ત્રોમાં હનુમાનજી વિશે કહ્યું છે “ જેમાં રામ નહિ તેનું કામ નહિ ” એમ કહી સીતાજી એ આપેલ નવલખો હાર નુકરાવી દીધો.

ભગતજી મહારાજ પર ગુણાતીતાનંદ સ્વામી રાજુ થઈ ગયા ત્યારે પ્રાગજી મહારાજને કહ્યું હતું કે જા પ્રાગજી! તને ૫૦,૦૦૦ રૂપિયા મળશે અને તું સંસાર વ્યવહાર કર. અંતકાળે હું તને અક્ષરધામમાં લઈ જઈશ. ત્યારે પ્રાગજી મહારાજે કહ્યું કે મેં આપનો (ગુણાતીતાનંદસ્વામી) અને ગોપાળાનંદ સ્વામીનો સમાગમ કર્યો છે વળી આપની વાતો સાંભળી છે પણ તેમાં આ ધન - સ્ત્રીમાં સુખ છે તેવું કચારેથ આપની પાસેથી સાંભળ્યું નથી માટે જો આપ અમારા પર રાજુ થયા હોય તો મારા જીવને સત્સંગી કરો અને આપનું ઘર બટાવો.

આમ ભગવાનના અવિનાશી સુખમાં જેણી દર્શિ પડી તેને પૃથ્વી પરનાં નાશવંત સુખને કોણ દઈછે?

માટે પ્રેમાનંદ સ્વામી ગાયું છે કે

વ્હાલા તારી મુરતિ અતિ રસરૂપ
રસિક જોઈને જુવે રે લોલ,
વ્હાલા એ રસના ચાખણાહાર,
છાસ તે નય પીવે રે લોલ...

વળી નિઝુળાનંદ સ્વામીએ પણ કહ્યું છે કે એવી કોણ વસ્તુ છે આ ભૂમાં જેમાં લોભે જે લોભ્યા પ્રભુમાં.

વળી સારંગપુરમાં કુલદીલોત્સવ પછી શ્રીજી મહારાજે ફગવા માંગવા કહ્યું ત્યારે ઉત્તરગુજરાતની જતનફોઈ વિગેરે બાઈ હરિભક્તતોની ક્રિષ્ટ ભગવાનના સુખમાં પડી ગઈ હતી અને તેથી જ તે બાઈ હરિ ભક્તતોએ માંગ્યું જે (મુક્તતની શિક્ષાપત્રી ભજન-૩) (ભક્તયંતામહારી પ્ર-૫૪) ‘કેદિ દેશોમાં સંસારી સુખ’ સંસારી સુખની અભિપ્રાસા ટળી જ ગઈ હતી તેથી

ભજનનો આહાર થાય તો બહારવૃત્તિ કાઢે જ નહીં.

આમ માંગ્યું અને આ સંસારની ઈધણાઓ જેમકે પુત્રેષણા, વિતેષણા, અને લોકેષણા જેવાં સંસારના સુખોની અમને ઈચ્છા નથી કારણકે અમારે વધુને વધુ સમય ભગવાન ભજવામાં કાઢવો છે કેમજે આપણે કેટલાય જન્મો લીધા છે તેમાં ઈન્દ્ર, ચંદ્ર, બ્રહ્મા પણ થયા હોઈશું સ્ત્રી-ધન મોજ શોખના તથા મોટાઈના એવાં અનંત સુખ ભોગવ્યા હશે! આ બધું અનંત જન્મમાં અનંત વખત આવા સુખો ભોગવી લીધા છે. પરંતુ હજુ સુધી આ જીવને હજુ સરું આવ્યું નથી, તેમાં કોઈ દિવસ શાંતિ થતી નથી.

સદગુર આનંદાનંદ સ્વામી દીક્ષા લીધા પહેલા એક ભરતપુર રાજ્યમાં રાજા અમરસિંહ નામે રાજા હતા. તેઓએ નાના ભાઈ રણજીતસિંહને પોતાનો રાજ્યાધિકાર આપી વૈરાગ્યમય જીવન જીવવા ચાલી નીકળ્યા હતા અને તેઓ અયોધ્યામાં રામગલોલા આશ્રમની હરીચાળી ભૂમિમાં આવીને સ્થિર થઈ લક્ષ્મણાદાસ નામ ધારણા કરી સ્થિર થયા. ત્યાર બાદ થોડા સમયે તેમના ગુરુના મૃત્યુ પછી સર્વસંભંતિથી આશ્રમના મહંત બન્યા હતા. અને તેઓ દ્વારાકાની ચાત્રા કરવા નીકળ્યા હતા ત્યારે સોરઠની ભૂમિમાં પગ પડતાં શાંતિ ના શેરડા પડયા મહંતપણાનો લાખો દર્પિયાની મિલકતને ઠોકરમારી કહ્યું કે જેને જ્યું હોયતે ખુશી થી જાય પણ મારે તો હવે અઠે દ્વારાકા છે. આમ અદભૂત આત્મ સમર્પણ કરી આનંદાનંદ સ્વામી બન્યા. અને ભગવાનના અખંડ સુખના અધિકારી થયા. તેમની દર્શિ ભગવાનના અવિનાશી સુખમાં પડી જેથી મહંતાઈ તથા રાજપાટ આ લોકના સર્વે સુખ તુચ્છ થઈ ગયા.

સદગુર નિત્યાનંદ સ્વામી ઊકામાં શ્રીજી મહારાજની દંત પંક્તિ જોઈને સાધુ થઈ ગયેલો અને તેઓનું મુળ નામ દિનમણિ શર્મા હતું ઉત્તર ભારતનાં લખનૌ જુલ્લાનું દર્તીયા ગામભાં તેમનો જન્મ ચુજુરેદી બાલણ વિષયું શર્માના ઘરે થયો હતો. ભણવામાં ખુલજ હોશિયાર હતા. તેથી કાશીમાં વિક્રાનો દ્વારા શાસ્ત્ર અભ્યાસ કરી તેમાંથી કંઈક અલગ તારણા કાઢીને

વિચાર્યુ જે કેવળ પુસ્તકનું જ્ઞાન વિવાદ ભાટે જ છે પરમાત્માનો સાક્ષાત્કાર કરવા તો જ્ઞાનનો સાક્ષાત અનુભવ કરવો જોઈએ. તેમણે પૂર્વના સંસ્કારથી વિચાર્યુજે ધર્માદ્ધિક ચાર સાધને ચુક્ત એવા સંતના સંગે જ ભગવાનની પ્રાપ્તિ અને મુક્તિ મળે છે એમ દઢ્ઠા કરી સંતની શોધમાં અનંત તીર્થોમાં ફર્યા ઘણાં સંતો મહંતો ને ભવ્યા પણ સંતોષ થયો નહિ પછી ગુજરાતના ઊંઝામાં ભગવાનને ભજ્યા અને મહારાજ શ્રી સાથે ફરતા ફરતા મેઘપુર નામે ગામ આવ્યા ત્યાં દિનમહિ શર્મને દીક્ષા આપી નિત્યાનંદ સ્વામી નામ ધારણ કરાવ્યું.

તેઓ પણ રૂ.૮૦,૦૦૦ ની વારસા-મિલકત છોડીને પરમ હંસની દીક્ષા લીધી હતી વળી તેઓ શાસ્ત્ર અભ્યાસ કરી ભગવાન શ્રી હરિ પાસે આવ્યા ત્યારે મહારાજશ્રીએ પૂછ્યું કેટલો અભ્યાસ કર્યો? ત્યારે જે જે ભણ્યા હતા તે કહી બતાવ્યું પછી મહારાજશ્રીએ પૂછ્યું જે ભગવતનો તત્ત્વ સિદ્ધાંત શું સમજ્યા છો? ત્યારે સ્વામીએ કહ્યું જે મહારાજ આપની દયાથી આપની કૃપા દર્શિથી હું એમ સમજ્યો છું કે “માણસ ગમે તેવો મહાન હોય મુક્ત હોય, યોગી હોય, છતાં માચા તેને બંધન કરે છે એથી તો એક પરમાત્મા જ નિર્વિકારી નિર્લોપ રહી શકે છે અને એ પરમાત્માની આજ્ઞા, ધર્મ, જ્ઞાન, વૈરાગ્ય, ભક્તિએ ચુક્ત વર્તે તો મનુષ્યને માચા બંધન કરતી નથી અને પ્રગટ ભગવાનની ધર્મ સહિત ભક્તિ એ જ આત્મંતિક મોક્ષનું સાધન છે.

નિત્યાનંદ સ્વામીએ કહેલા આવા તત્ત્વ સિદ્ધાંત સાંભળીને મહારાજ બહુ રાજુ થયા અને માયે હાથમુકી આશીર્વાદ દિદ્યા જે જ્યાં જ્યાં જ્શો ત્યાં તમારી જુત થાશે મોટા મોટા વિદ્ધાનોની સભામાં દિન્યિજ્ય કરશો છતાં તમને અભિમાન નહિ આવે.

ઘરે પિતાની સમૃદ્ધિને લાત મારીને આવેલા વિદ્ધાન કાંતિમાન આવા પુરુષો ને એકવાર મુક્તાનંદ સ્વામી સાથે દરિયાખાળના ધૂમટ અમદાવાદમાં મોકલ્યા અને ત્યાં અભ્યાસ કરજો અને સંતોને ભણાવજો ધૂમટમાં ઘણાં ભૂતો રહેતાં તથા

આંબલીઓના ઉજ્જ્વલ વનમાં ભયંકર કોતરોવાળી સાબરમતીમાં દરરોજ સ્નાન કરવા જવાનું, સંતોને બિક્ષા માંગી લાવીને પાણી નાંખીને ગોળાવાળીને જમવાનું વિગેરે ભવ્ય ત્યાગ કરી જીવન નિર્વાહ કરે અને આ તો પ્રગટ પુરુષોત્તમનો પ્રતાપ હતો તેમની આજ્ઞામાં રહેવું એજ એક નિર્ધાર હતો બાકી આટલી વિદ્ધતા હોય ને ગર્વ ન આવે?

વળી નિત્યાનંદ સ્વામીનું હષ્ટ પુષ્ટ શરીર જોઈને કોઈએ કહેલું કે જોને લાડું ખાઈ ખાઈને કેવા મસ્ત બન્યા છે! ત્યારે સ્વામીશ્રીએ જવાબ આપ્યો કે મૂર્ખા આ શરીરમાં તો ફક્ત લીનું જેટલું લૂં અનાજ જાય છે બાકી તો રોગમાં આ પ્રગટ પુરુષોત્તમનો મહિમા ભર્યો છે તેમનું સુખ ભર્યું છે તેથી આ શરીરમાં આ જીવમાં આનંદની શેરો છુટી છે.

આમ ભગવાનના અવિનાશી સુખમાં જેની દર્શિ પડી તેને ગમે તેવું સુખ ભાવેજ નહિ.

સદગુરુ બ્રહ્માનંદ સ્વામી સાધુ થયા ત્યારે તેમની સંપત્તિની ચાદી કંઈક આવી હતી જેમાં ૧૧૦૦૦ નગદ રૂ. ૨૦,૦૦૦ ની જામશાહી તથા રૂ.૬૦૦૦૦ની દીવાન શાહી કોરી, ૧૦૧ જમ શાહી સોના મહોરો વળી સોનાના જડાવ દાગીના, મોતી, માણોક વિગેરે તથા ઘોડા ઊંઠના સોનાના રૂપાના દાગીના વિગેરે તથા અત્યંત કિમતી પોશાકો ઘોડા, ઊંઠ સિગરામ વિગેરે આ બધું ત્યાગી ભગવાનના અવિનાશી સુખમાં દર્શિ પડતાં તે ત્યાગીને ભગવાનના પરમહંસની પંક્તિમાં વિધમાન થયા.

આમ આવા અનંત મુક્તો છે તેનો લખતાં પાર આવે તેમ નથી. વળી મહારાજશ્રી એક જ પત્રથી સાધુ થયા ચાલી નીકળેલા ૧૮ પરમહંસોમાં કોક જાગીરદાર હતા તો કોઈ તો સોના રૂપાના ખ્યાલા તથા થાળીમાં જમનારા પીનારા હતા. તેમની દર્શિ પણ ભગવાનના અવિનાશી સુખમાં પડી ગઈ હતી તેથી આલોકના લૌકિક સુખનો ત્યાગ કરી નીકળી શક્યા.

આમ જેને ભગવાનનાં અસીમ સુખનો વિચાર

હૃદયમાં કરે છે તેને વિષય સુખ ખારાં ઝેર બની જાય છે.

આ લૌકિક સુખમાં શાંતિ શોધીએ હીએ પણ તેમાં દુઃખ વગર કંઈ છે જ નહિ.

“લાઈફ ઈજ નથીંગ બટ પેઇનકુલ પ્લેઝર.” પેઇનકુલ પ્લેઝર એટલે કે આમ સુખ લાગે પણ દુઃખવાળું સુખ.

તલવારની ઘાર, અણી ઉપર મધનું ટીપું હોય તેને ચાટવા જઈએ તો ભીંઠ તો લાગે પણ જુબ તો ચોક્કસ કપાય છે તેમ આપણે તો કેવળ સુખને આભંત્રણા આપીએ હીએ પણ દુઃખ તો તેની બેગું જ આવે છે. સુખ હંમેશા દુઃખનો હાથ પકડીને આવે છે એકલું સુખ કચારેથ પણ આવતું નથી.

એક વખતની વાત છે તેમાં એક નગરમાં શેઠની દુકાને સુરદાસ આવ્યો તેથી શેઠ તેને પોતાના ઘરે જમવાનું આભંત્રણા આપ્યું. પછી શેઠ તેમના ગુમાસ્તાને (નોકરને) પોતાને ઘરે મોકલીને કહેવડાવ્યું કે સુરદાસ ઘરે જમવા આવવાનો છે તો એક વ્યક્તિનું જમવાનું વધારે બનાવજો.

શેઠ સમય થયે ઘરે આવ્યા. શેઠાણી સુરદાસ આવે તે પહેલાં બે જણાની રસોઈ બનાવેલી શેઠ કહે મેં તો એકની જ રસોઈ કહી હતી ને તેં બે જણાની કેમ બનાવી ?

ત્યારે શેઠાણીએ જવાબ આપ્યો કે સુરદાસ આવશે તે કોઈ દેખતા માણસનો હાથપકડીને આવશે ને ? કારણ કે સુરદાસ તો આંખે દેખતો નથી. એકલો કેવી રીતે આવશે ? તો તેને પણ જમાડવો પડશે ને ? શેઠ કહે વાત સાચી છે. તેમ સુખના આભંત્રણા બેગું દુઃખની છાંટ હંમેશા આવે જ છે.

આપણે સરસ મજાના મગરના ચાંમડાના બૂટ પહેરીને નિકળીએ ત્યારે બિજા એમ વિચારે જે અહોહો ! શું અદ્ભૂત બુટ પહેર્યા છે પરંતુ અંદર એકાદ ખીલી હોય તે જો પગની અંદર તેને વાગતી હોય તો આપણાને બૂટ મોંઘા અને દેખાયે પણ સારા છે પરંતુ તેને પહેરી આપણાને સુખ આવતું નથી. તેમ ભગવાને પ્રકૃતિ પુરુષ સુધી દરેકેને એક એક ખીલી નાખી આપી છે. તે ભલેને

આપણાને કહે જે, જલસા છે પણ જલસામાં એક ખીલી વાગતી જ હોય છે. દરેક જગ્યાએ અન્ન સળગોલો છે માટે મુક્તાનંદ સ્વામી કિર્તનમાં ગાયું છે કે

રાજાભી દુઃખિયા રંક ભી દુખિયા.

ધનપતિ દુખિત વિકાર મેં.

બિના વિષેક બેખ સબ દુખિયા,

જુઠા તન અહંકારમેં...

સંત સુખી સંસારમેં...

કોઈને શરીરમાં રોગ હોય તેવું દુઃખ વળી ઘણાને ખાવા ન મળતું હોય તેનું દુઃખ અને મળતું હોય તો પચતું ન હોય. જુઓને સંસારમાં ઘણા પૈસાદાર લોકો ધી ની મિઠાઈઓ વાનગી ખરીદી શકે તેમ હોય પરંતુ તે ખાઈ શકતા નથી. કારણ કે શરીરમાં એ પ્રમાણે રોગો હોય, વળી પચે નહિ વિગેરે વિગેરે. ઘણાને પુત્ર ન હોય તેનું દુઃખ, ઘણાને પુત્ર હોય પણ દુરાચારી હોય માથે પડેલો હોય તેનું દુઃખ ઘણાને નોકરી દંધા ન હોય અને વળી હોય તો દુઃખી થઈ ગયેલા હોય વળી રાજકારણમાં સીટ ના મળી હોય તેનું દુઃખ ! આમ અનેક પ્રકારના દુઃખ હોય છે પોત પોતાની જાતે ઉમેરી લેવું.

વળી કેટલાય ધનપતિઓ વિદેશોની બેંકોમાં પૈસા મુકેલા હોય તે પણ એમને એમ લોકો ભરીને ગયા, મરી જાય છે અને મરતી વખતે હતાશા-નિરાશા થાય કે સાવ એમ ને એમ ગયા. કાંઈ મજા આવી નહિ. કાંઈ સુખ થયું નહિ.

આમ જગતના માર્ગમાં સુખી થવામાં કોઈ ફીલીભૂત થયો નથી બધી જ પેઇનકુલ પ્લેઝર - દુઃખમય સુખ જ છે, માટે કોઈ કવિએ સાચે જ કહું છે કે સ્વાર્થ ભરેલ આ સંસારમાં રોલ...

જ્યાં જુઓ ત્યાં દુઃખની થાયે વાત જોરે લોલ.

માટે સર્વ સુખમય મૂર્તિ ભગવાન છે, વિષયનું સુખ સાપેક્ષ છે જ્યારે ભગવાનનું સુખ નિરપેક્ષ છે. તે વચ્ચે, વ્યક્તિ, પદાર્થ, સ્થાન વિગેરે કશાય ની અપેક્ષા નથી રાખતું. એમાં જેની દસ્તિ પડી છે તેને વિષય સુખ ખારાં ઝેર જેવાં થઈ જાય છે.

પાંડવો સુખ દુઃખમાં પણ ભગવાન શ્રી કૃષ્ણને ભુલ્યા નહિ. રાજસૂય યજ્ઞ પછી શ્રી કૃષ્ણની ભગવાન દ્વારા જતા હતા ત્યારે કુંતાજી કામાં વ્યસ્ત હતા. તેથી શ્રી કૃષ્ણને મળી શક્યાં નહિ. પણ તેમને ઘણું લાગી આવ્યું અને તેમણે કૃષ્ણના પાસે માગ્યું તે

વિપદ: સન્તુંન : શક્તિ તત્ત્વ જગંદગુરો ।

હે પ્રભુ ! તમે અમને સદા દુઃખો જ આપજો જેથી આપનું સ્મરણ રહે.

કુંતાજી દુઃખ માગ કે લીનો એહ ભક્ત કી રીતિવે, વિષય સુખ સ્વર્ણ મેં ન લઈ, જ્ઞાન પ્રભુપદ પ્રીતિવે.

વળી અયોધ્યામાં એક ઘોંબીને તેની પતની સાથે ઝઘડો થયેલો એમાં તેણે તેની પતનીને કહ્યું : કે રાવણાના ઘરે ગયેલી સીતાને રામ રાખે, પણ હું તને નહિ રાખ્યું. આ વચન રામચંદ્રજીએ રાત્રે નગરચર્ચા વખતે સાંભળ્યું ત્યારે એમને થયું કે આટલું કલંક પણ મારા માથે છે ! તેણે લક્ષ્મણાજીને કહ્યું કે સીતાને જંગલમાં મૂકી આવ.

લક્ષ્મણાજી સીતાને જંગલમાં મૂકવા ગયા તે વખતે સીતાને જબર હતી કે મને વગર વાકે વનમાં મૂકી છે છતાં પણ તેમને ભગવાન શ્રી રામ પાસે માગ્યું કે હે ભગવાન ! જગ્ભોજભ તમે જ મારા પતિ થજો પણ તમારો વિયોગ થશો નહિ.

આગે સીતા કુંતા ને બ્રોપદી, ધારી ધીરજ અતિ મન, નિષ્કુળાનંદના નાથને કર્યા પૂરણ એણો પ્રસન્નને,

સંતો ! ધીરજ સમ નહિ ધન.

જુઓ રીત આગેના જનની, પાચ્યા વિપત્તિ વિરામ, જનમ થકી માનો મુવા સુધી, કરી બેઠા નહિ ઠામ રે,

સંતો ! કરીએ રાજુ ઘનશ્યામ.

આમ સીતા, કુંતા, બ્રોપદી બધાંને કેવાં દુઃખો આવ્યા ! તો પણ ભગવાનને ન મૂક્યા. આપણે ભગવાનની ભક્તિ સારી રીતે થાય ભગવાન ભજાય એટલું ને એવું સુખ માનલું. ભગવાન ભૂલાય નહિ એટલું દુઃખ રહે તે જરૂરી છે તેમ છતાં દુઃખ મળે એવું આપણે માગવાની જરૂર નથી.

માટે જ મુક્તની શિક્ષાપત્રી ભજન-૩ માં મહાબળવંત માચા તમારીમાં પ્રાર્થના છે કે “દેશોમાં દેહ દુઃખ સંયોગ, દેશોમાં હરિજનનો વિયોગ” તેમ આપણે દેહને દુઃખ પડે અને ભગવાન ભૂલાયે તેવું આપણે માગવું નહિ. અને વળી કહ્યું છે કે “કેવિ દેશોમાં સંસારી સુખ, દેશોમાં પ્રભુ વાસ વિમુખ?” તેમ સંસારમાં ભગવાન ભૂલી જવાય તેવું સુખ પણ આપણો નહિ. માટે આપણે તો ભગવાનની ભક્તિમાંથી તથા એક નિષ્ઠામાંથી પડી ન જવાય તેમ માગવું. તથા ભગવાન અપ્સપણા ઉપર પ્રસન્ન થાય તે માંગવું. વળી ભગવાનની આજામાં રહેવાય. ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય ભક્તિ સહિત એકાંતિક ભક્તિ કરી ભગવાનના અક્ષરદ્યામભાં સ્થાન મળે તેમ માગવું.

ભગવાને ર્યેલ આ સૃષ્ટિમાં દુઃખનું પણ સ્થાન છે એમ સમજલું પરમાત્માની આ ર્યના છે તેથી તે મંગળમય પણ હોઈ શકે અને આ ર્યનામાં જે કંઈ સુખ દુઃખ ઇપી ફેરફાર થાય છે કહેતાં સુખ કે દુઃખ થાય છે તેનાથી ભગવત પ્રાપ્તિ નો ખપ જાગે છે.

ભાગવતના દશમ સ્કંદ્ધમાં કદરજની કથામાં આવે છે કે લોકો તેમનું અપમાન, તિરસ્કાર કરે મશકરી કરે તો પણ મનમાં દુઃખ લાવતા નહિ. તે મુક્તાનંદ સ્વામીએ ભજનમાં ગાયું છે કે,

જુઓ કદરજ મહાદુભિયા કાચ્યા,

તે સુખ દુઃખ મનમાં નવ લાચ્યા,

ત્યારે મોહનનાં મનમાં ભાચ્યા.

હરિજન થઇને

હાણ પરધ સુખ દુઃખ મનમાં નવ ધારીએ,

ટાચ્યા ન ટણે

ઘટ સાથે ઘડિયા હિંમત નવ હારીએ.

વળી એક ગામ ભાદરાના ડોસા ભક્ત કરીને હતા તે કોઈક સમયે જમવામાં કોરો રોટલો ખાતા. તે ભક્તને કોઈએ કહ્યું ભગત ! લુખ્યું કેમ ખાવ છો. ત્યારે તે કહેકે લુખ્યું ખાય તે હરામ ખાય. લુખ્યું તો આ જગત ખાય છે. હું તો મારા ભગવાન શ્રી પુરુષોત્તમને સંભારીને ખાડું છું. તે લુખ્યું ખાતાં પણ આનંદ માને છે એવી

ભગવાનના મહાત્મ્યનો ભક્તિનો કેદ આપણાને હોવો જોઈએ.

ભગવાન શ્રી હરિએ પંચાળા પ્રકરણ-૧માં વાત કરી કે અક્ષરધામનું સુખ અતિ અધિક છે તેમાં આપણે દદ્ધિ રાખીને આ સંસારી સુખો જેવા કે પુત્રોધણા, વિતેષણા અને લોકેષણા આ સંસારી સુખો છે. તેને આપણે અનંત વખત બોગવ્યા છે પણ હજું એનું આપણાને સરું આવતું નથી. તેમાં કોઈ દિવસ શાંતિ થતી નથી.

ભગવાને આ સંસારની ચાદર એવી બનાવી છે કે મોહું ઢાંકવા જાય તો પગ ઉધાડો રહે છે અને પગ ઢાંકવા જાય તો મોહું ઉધાડું રહે છે આ સંસાર એક જરખો ચાલતો જ નથી.

માણસ ખૂબ જીવ્યા ઘણું બધુ કર્યું હોવા છતાં તેને કાંઈ સુખ ન આવ્યું એ કંટાળીને મરી જાય છે. આ સંસાર એવો છે કે જેમાં કોઈ દિવસ તૃપ્તિ આવવાની જ નથી. ગમે તેટલું બોગવ્યું હોય ને ગમે તેટલું કર્યું હોય પણ તેને અધુરું જ લાગ્યા કરવાનું. તેને હંમેશા અધુરેપનો જ અહેસાસ રહેવાનો તૃપ્તિનો ઓડકાર કોઈ દિવસ આવતો નથી.

માટે જ ભક્ત ચિંતામણીમાં કહ્યું છે કે,
નર ઈચ્છે છે નરેશ થાવા, નરેશ ઈચ્છે અમર લોક જાવા,
અમર ઈચ્છે ઈન્દ્રપદવી, ઈન્દ્ર ઈચ્છે થાવા આદ્યકવિ.

આ સંસારમાં આપણી પાસે નથી તેનું દુઃખ આપણાને થયા જ કરે છે. સરપંચ બનીએ તો થાય ધારાસભ્ય થઈએ અને એ થાય તો મનમાં વિચારે જે મિનિસ્ટર અને મિનિસ્ટર બને તો ખાતું વ્યવસ્થિત હોય વિગેર વિગેર વળી આપણી પાસે સાચકલ નહોતી ત્યારે થતું જે સાચકલ હોય તો સારું અને સાચકલ આવી ત્યારે સુટર અથવા બાઈક અને હવે ચાર વીલ વાળું વાહન મળે તો સારું આમ આ સંસારમાં જીવને કોઈ દિવસ સંતોષકે સુખ આવતું નથી.

ભગવાને આપણાને જે જોઈએ તે માગી લીધું છે તે કહેતાં કે વચનામૃત ગઢા પ્રથમ-૭૦માં

આશીર્વાદ રૂપ કહ્યું છે કે જે શ્રી પુરુષોત્તમનું ભજન કરે તેને અજ્ઞ વરને દુઃખ થાય નહિ.

આ સંસારમાં સંસારી સુખ મળે તો વાંઘો નહિ પણ કોઈને ન મળે તો તેમાં દુઃખ માનવું નહિ. આપણે ગૃહસ્થ હરિભક્તો છીએ જીવી પુત્રોવાળા છે તેમાં સુખ આવે તો પણ ભગવાન ન ભુલાય તે જરૂરી છે સંસારી સુખોમાં મોજ શોખના રવાડે ચડી ન જવાય તે જરૂરી છે.

માટે ભક્ત ચિંતામણી પ્રકરણ-૫૪ (મુક્તની શિક્ષાપત્રી ભજન-૩) પ્રમાણે ભગવાનને ચાચના કરવી કે “કેદી દેશોમાં, સંસારી સુખ” ...કહેતાં કે આપણાને ભગવાન લુલાય તેવું સંસારી સુખ કે દુઃખ અમને આપશો નહિ તેવી ભગવાનને પ્રાર્થના કરવી.

આમ ભગવાને કાંઈક અધુરેપ રાખીને સંસારમાં મૃત્યુનો ભય રાખી અને દુઃખની અનુભૂતિ આ બે મૂક્યા છે એટલે બધા મંદિર આવે છે અને ભગવાન ભજે છે.

વળી સચ્ચિદાનંદ સ્વામીનો સ્વઅનુભૂત્વ જણાયે છે કે આ સંસારમાં એક આનો સંસારનું સુખ છે પણ તપાસ કરતાં જોયું તો તે એક આનો પણ ખોટો નીકળ્યો.

આમ આપણો આ દેહ દુઃખનો સંયોગ માગવો નહિ પરંતુ ભગવાનની નિષ્ઠા ભક્તિમાંથી પડી ન જવાય તેવું માંગવું અને તે નિષ્ઠા કેવી તો સર્વોપરી નિષ્ઠા જોઈએ તે શ્રી હરિચરિત્ર ચિંતામણીની પ્રથમ આવૃત્તિ ૧/૧૫૮મી વાતમાં છે..

પાકો નિશ્ચય રાખવો, સર્વોપરી સદાય,
સર્વોપરી શ્રી હરિને અન્યવત્તન કહેવાય,
સર્વોપરી પ્રગટ નિષ્ઠા, તથા મોક્ષ જાણો એક
એક વસ્તુના બે નામ છે, જાણજો એ વિષેક.

આમ સર્વાપતારી શ્રી હરિનો સર્વોપરી નિશ્ચય થાય એટલે સર્વોપરી કલ્યાણ થઈ ગયું. નિષ્ઠા અને કલ્યાણ બે વસ્તુ નથી. જેવી નિષ્ઠા તેવું કલ્યાણ થાય માટે આપણે સર્વોપરી નિષ્ઠામાંથી ભક્તિમાંથી પડી ન જવાય તેવું માંગવું. પરંતુ આપણે જ્યારે માંગવાનો

વારો આપે ત્યારે આપણે પેલા ચતુર વાહિયા જેવું માગીએ છીએ.

એક ગરીબ વાહિયો આંધળો હતો તેના ઉપર ભગવાન રાજુ થયા અને એને કહ્યું કે એક જ વરદાન માંગો ત્યારે તેણે વિચારી ને કહ્યું કે મારી સાત માળની હવેલીના વચ્ચા માણે મારા વચ્ચે દીકરાની વહુને હું સોનાની ગાગરમાં છાશ વલોવતી મારી સગી આંજે દેખું, એવું માંગ્યું.

આમ વાહિયો વાંઢો હતો, આંધળો હતો, ગરીબ પણ હતો તે કેવું માગ્યું. તે એક જ વાક્યમાં બધું માંગી લીધું તેમ આપણે પણ એ વાહિયા જેવું કરી એને.

માંગતા તો પ્રહલાદને આવકયું કે, ભગવાન સામેથી ત્રિલોકનું રાજ્ય આપ્યું ત્યારે પ્રહલાદ કહે, ઐશ્વર્ય આપે તે ભગવાન નહિ અને ઐશ્વર્ય માગે તે ભક્ત નહિ. આતો હજારો વર્ષ પહેલાંની વાત છે. પરંતુ હવે સંપ્રદાયમાં ભગવાન શ્રી હરિ પાસે અદ્ભૂત માંગણી કરી હોય મોટા મોટાને પણ આશ્વર્ય પમાડે તેવા હરિભક્તોના એક બે દષ્ટાંત જોઈશું.

ભગવાન શ્રી હરિ પ્રસંગ થાય હોય એવા ઉત્તર ગુજરાતના બાઈ હરિભક્તોનો એક પ્રસંગ જોઈએ,

વિ.સ. ૧૮૯૮માં જ્યારે શ્રીજી મહારાજ સારંગપુર પદ્ધાર્યા હતા ત્યાં હોળીનો પ્રસંગ હતો ત્યારે મહારાજ શ્રી બધાને રંગે રંગ્યા તેમાં સંતો ભક્તોના અંતર રંગાઈ ગયા. બાઈ હરિભક્તો પણ મહારાજશ્રી પ્રસાદીના રંગે રંગાઈ ગઈ. મહારાજશ્રીને પણ થયું કે આ સર્વે હરિભક્તો આટલાં વર્ધોથી તન મન ધન ન્યોછાવર કર્યા છે તો તેમની પરીક્ષા કરી ને મારે તેમને ફ્રાગા આપવા છે.

તેમાં ઉત્તર ગુજરાતના જતનન્દોઈ પોતાના પિચર ડાંગરથામાં જ રહેતા ભગવાનના ખૂલ જ ભક્તિભાવવાળા અને હેત પ્રીતથી મહારાજને વિચે જોડાયેલાં હતા વળી તેમને ત્યાં મહારાજ બત્રીસ વખત પદ્ધાર્યા હતા. તેમાં મુખ્ય જતનન્દોઈ હતા વળી તેમના

આખ સંઘમાં વીસનગરના ઉદ્યકુંવરબા, વહેલાલના, વખતબા, જેતલપુરના ગંગાબા, કરજુસણાના કસળબા, અશ્વલાલીની બાઈઓ, ચલોડાના નાથાભાઈના પતની જુતબા એ સર્વે પણ સત્સંગી હતા.

તે ઉત્તર ગુજરાતની બાઈઓને મહારાજે કહ્યું કે માગો તે તમને આપીએ.

જતનન્દોઈ કહે મહારાજ ! તમે રાજુ થયા છો ને ? વળી જતનન્દોઈ બોલવામાં બહું પાવરદ્ધા હતા અને શૂરવીર હતા તે કહે અમે માગીએ તે તમે આપણો ને ? અત્યાર સુધીના ઈતિહાસમાં ભક્તો ઉપર રાજુ થઈને ભગવાન જ્યારે માગવાનું કહ્યું હોય ત્યારે આવું કોઈએ માગ્યું હોય તેવો ઈતિહાસ આપણાને જડતો નથી.

હરિલીલામૃતમાં કહ્યું છે.

બોલી ત્યાં ગુજરાતની નારી,

માચા વ્યાપે ન અમને તમારી

ન થાય તમમાં જન બુદ્ધિ,

નિશ્ચે અડગ રહે સદાસુધી (૭-૩૨)

આ બાઈ હરિભક્તો એ અદ્ભૂત માંગણી કરી છે આ બ્રહ્માંડમાં જગતમાં ઘણા, અધિઓ, મુનિઓ ભગવાનની ર્થેલ માચામાં ગોથા ખાદ્ય છે. વળી અવતારો સહિત મોટા મોટા દેવો અને દાનવો ભગવાનની મહામાચામાં લેવાચા છે તેવા દાખલાઓ શાસ્ત્રોમાંથી મળે છે ત્યારે જતનન્દોઈ તેમજ તેમના સાથી હરિભક્તોએ ભગવાન રાજુ થઈ માંગવાનું કહ્યું ત્યારે કહ્યું છે કે એવું વરદાન દીજુયે આપે, એહ માચા અમને ન વ્યાપે.

આમ ભગવાનની માચા એ મોટા મોટાને ફજેત કર્યા તે માચા જ અમને વ્યાપે નહિ એવી અદ્ભૂત માંગણી કરી છે માટે આવું કોઈને માંગતા આવડે નહિ. જે ભગવાનનું મહાત્મ્ય સમજતાં હોય, જેને સત્સંગ પચાવ્યો હોય, અને જેની અલૌકિકમતિ હોય તેજ ભગવાન પાસે આવી અલૌકિક માંગણી કરી શકે. માટે આવી હરિભક્તોમાંથી પ્રેરણા લઈ ભગવાન પાસે આવી જ પ્રાર્થના કરવી.

આજા આપે તો પ્રવૃત્તિ તે જ લક્ષ્ણ છે.

ભગવાન રાજુ થાય અથવા ભગવાનના મોટા એકાંતિક સંતો રાજુ થાય ત્યારે માંગતા પણ આવડવું જોઈએ. તેમાં ભગવાન શ્રી હરિના એકાંતિક ભક્ત શ્રી શિવલાલ શેઠનો એક પ્રસંગ જોઈએ.

એક સમયની વાત છે સંપ્રદાયમાં આત્માનંદ સ્વામી કરીને સંત હતા શ્રીજી મહારાજે તેમને “વચનની મૂર્તિ” બીરુદ આપીને સંભાળ્યા હતા. તેવા મહાસમર્થ આત્માનંદ સ્વામી વૃદ્ધાવસ્થા દરમ્યાન ભાલ પ્રદેશના વાગડ ગામમાં રહેતા હતા. ત્યાં બિમાર પડ્યા બિમારીને કારણે તેમને ઘણીવાર પથારીમાં ઝાડા પેશાબ થઇ જતાં તેમની સેવા સંતો નોકર રાખીને કરાવતા તેની ખબર બોટાદના નગર શેઠ ભગાદોશીના દિકરા શિવલાલ શેઠને પડી તેથી તે ત્યાં જઈને આત્માનંદ સ્વામીની સેવા જાતે ઉપાડી લીધી. એક લખોપતિ શેઠનો છોકરો આ સ્વામી ના ઝાડા પેશાબ વાળા લુંગડા ધોઈ તેમને નવડાવી ચોખ્ખા રાખી જરૂરિયાત મુજબની બધી સેવા કરવા લાગ્યા. આ જોઈ આત્માનંદ સ્વામીને મનમાં થયું જે લખપતી શેઠનો એકનો એક દિકરો જેને ઘેર અનેક નોકર ચાકર હોય જાતે પોતાનાં કપડાં પણ કોઈ દિવસ ધોયા ન હોય એમ વિચારી ને આત્માનંદ સ્વામીની અંભોમાં આસુ આવ્યા અને મહારાજશ્રીને પ્રાર્થના કરી જે મહારાજ તેનું ભલું કરજો. પછી દરરોજ આજ રીતે સ્વામીશ્રીની સેવા કરી દવા પીવડાયે. કુલ લાવી આપે વિગેરે બધી જ સેવા કરે. આવું તેમણે ગુણાતીતાનંદ સ્વામીનો સમાગમ કરીને સંતોનો મહિમા સમજ્યા હતા તેથી તેમ કરી શક્યા. એમ તે સ્વામીશ્રીની નિસ્વાર્થ ભાવે કરીને સેવા કરી.

તેમની આવી નિસ્વાર્થ સેવાભાવથી ‘વચનની મૂર્તિ’ ગણાતા આત્માનંદ સ્વામી શિવલાલ શેઠ ઉપર અતિ પ્રસન્ન થયા તેથી એક દિવસ શેઠને પાસે બોલાવી કહેવા લાગ્યા કે હે શિવલાલ ! તમારી સેવાથી હું બહું રાજુ થયો છું કાલે હું આ દેહનો ત્યાગ કરી ધામમાં જવાનો છું. માટે આજે મારી પાસેથી જે જોઈએ તે માગી લ્યો.

સ્વામીનું વચન સાંભળીને શેઠ બોલ્યા હે સ્વામી જે માંગીશ તે આપશો ? ત્યારે સ્વામીશ્રી બોલ્યા જે સાંભળ શિવલાલ પૃથ્વીલોકથી લઈને પ્રકૃતિપુરુષના લોક સુધીનું રાજ્ય તું માગીલે તો તે પણ આપવાની શક્તિ મારામાં છે અને તારા મનમાં એમ સંકલ્પો થતા હોય કે આટલી બધી સત્તા સામર્થી હોય અને આટલા બધા દુઃખી કેમ થયા ? તો સાંભળ એ તો મહારાજશ્રીની ઈરછા હતી એટલે માંદગી ગ્રહણ કરી છે મનુષ્ય દેહના કાયદા પ્રમાણે સુખ દુઃખ ભોગવીને કાયદાનું પાલન કર્યું છે બાકી તો એક કુંક મારું ત્યાં આ સર્વે રોગોને ઉડાડી મેલું માટે વિના સંકોચે જે માંગવું હોય તે માગી લે.

ત્યારે શિવલાલ શેઠે માગ્યું કે હે સ્વામી ! તમારે ખરેખર આપવું જ હોય તો એ વરદાન માંગું છું કે તમો ધામમાં જાઓ પછી તમારા તેરમાને દિવસે મને ધામમાં તેડી જજો તમારા બારમાની વિધિ કરીને હું તેરમાને દિવસે તૈયાર રહીશ. આમ માંગતા તો શિવલાલ શેઠને આવડચું એવું તો ધૂવને પણ ન આવડચું. આમ આવું સાંભળીને સ્વામીશ્રી વિશેષ રાજુ થયા અને કહ્યું કે તેરમાને દિવસે તૈયાર રહેજો. મહારાજને લઈને અમો તેડવા આવીશું. પછી કહ્યા પ્રમાણે બધું બન્યું અને શિવલાલ શેઠ ધરના સર્વેને વાત કરીને ધરના સર્વેને જ્ય સ્વામીનારાચણ કહીને ભાગવતીતનું ધારણ કરી મહારાજ તથા સંતો સાથે દિવ્ય વિમાનમાં અક્ષરધામના અવિનાશી સુખને પાખ્યા આમ શિવલાલ શેઠને માંગતાં આવડચું કહેવાય.

આવા તો સંપ્રદાયમાં અનેક પ્રસંગો છે તે તેનો લખતાં પાર આવે તેમ નથી આવી સમજણ જેને સત્સંગ થયો હોય ભગવાનનું મહાત્મ્ય સમજ્યા હોય તેને માંગતાં આવડે આગળ શાસ્ત્રોમાં પણ મોટા મોટા જે ભક્તો દેહ સુખની વસ્તુઓ માગી નથી માટે આપણે ભગવાનની એકાંતિક ભક્તિ કરી ભગવાનની પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ એવા શ્રી પ્રગાટ પુરુષોત્તમની જ એક જ સ્વરૂપ નિષ્ઠા રાખીશું તો ભગવાનના અવિનાશી સુખને પાખીશું.
(સંપૂર્ણ)

શ્રી પ્રગટ પુરુષોત્તમ ભગવાન તથા સંત સમાગમના મહિમાની વાતો

સંકલનકર્તા : શ્રી રસિકબાઈ નારસીગલાઈ રાઠવા (ચિંતરવાંટ)

શ્રી સ્વામિનારાયણ ભાગવતમાં કહ્યું છે જે, જે ગ્રંથમાં શ્રી પૂર્ણ પુરુષોત્તમ શ્રી સ્વામિનારાયણ પરમાત્માની દિવ્ય લીલાઓનું વર્ણન ના હોય તે ગ્રંથકાકૃતીર્થ કહેવાય

અનંત કામદૃદ્ધ ગાય, અનંત કલ્પતરુ, અનંત પારસમહિ, અનંત ચિંતામહિઓ પ્રાપ્ત થાય તો પણ આ કથારૂપી અમૃતના કોટિમાં ભાગની બરાબર થાય નહિ. કારણ કે તેમાં અલ્પ સુખ રહ્યું છે અને તે નાશવંત છે જ્યારે આ કથામાં અનંત કોટિ સુખ બર્થું છે. આ કથાનું સુખ અમર છે. આ કથા સાંભળવાથી બુદ્ધિ નિર્ભળ થાય છે. આ કથાનો મહિમા વર્ણિવ્યો વર્ણિવાય એમ નથી. આ શ્રી સ્વામિનારાયણ ભાગવત જ્ઞાનનો સમુક્ત છે તે સ્થિર વૃત્તિ રાખી જો જીવ કથા સાંભળે અને સમજે તો મોક્ષને પામે છે.

આ કથા સાંભળે તેને પુત્રની, ધનની તથા વિધાની પ્રાપ્તિ થાય છે. સર્વ દુઃખ નાશ પામે છે. જેના જન્મને કર્મ દિવ્ય છે એવા શ્રી સહજાનંદ સ્વામીનું આ ગ્રંથમાં વર્ણન છે તે મોકા ભાગ્યવાળાને પ્રાપ્ત થાય છે.

પ્રગટ આજ્ઞાને ઉપાસના પ્રગટ ભક્ત તથા પ્રગટ પૂર્ણ પુરુષોત્તમ શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાનની આ વાત છે આમાં ઉધારાની વાત નથી, કોઈ કર્મ કલ્યાણ કહે છે કોઈ બ્રહ્મે કલ્યાણ કહે છે. કોઈ વેદવિદીથી કલ્યાણ કહે છે. એમ માને છે. કોઈ દૈવદેવીઓની પુજાથી કલ્યાણ થાય એમ માને છે- કોઈ પ્રભુને નિરાકાર કહે છે- તે બધા અજ્ઞાની છે.

જ્ઞાન વિના મોક્ષ નહિ એમ સર્વ શાસ્ત્રનો સિદ્ધાંત છે. જેમ પ્રગટ સુર્યથી અજ્વાનું થાય છે. પ્રગટ જણથી તૃષ્ણા ઈપે છે. પ્રગટ અન્નથી કૃષ્ણ ભાગી જાય છે. તેમ પ્રગટ ભગવાન મળે તો જ કલ્યાણ થાય છે. પ્રગટ ભગવાનના ચારિત્ર સાંભળવા અને બીજાને કહેવા અને પ્રગટ ભગવાન કે સતપુરુષનો સમાગમ કરવો અને તેમની પાસેથી આવો સર્વોત્તમ ગ્રંથસમજ્વળો અને જેમ હંસ દુધમાંથી સાર કાઢી લે છે તેમ આ ગ્રંથમાંથી સાર કાઢવો અને તેનું મનમાં ચિંતવન કરવું. અભાગી અને દુષ્ટજોનો હશે ને આ કથા સાંભળી વણબળ્યે બળી જો જેમ ગદ્યોડાને સાકર શત્રુ છે શાનને દુધપાક શત્રુ છે,

ગીગાને ગોળ શત્રુ છે. કિડાને ધીસાકર શત્રુ છે અને ઘોડાને ખારેક શત્રુ છે. તેમ આ ભગવાનની કથા દુર્ભાગી અને દુષ્ટ જીવોને શત્રુરૂપે છે. અભાગી જીવોને મોક્ષ ગમતો નથી તેઓ સત શાસ્ત્રને મોકા જાણો છે અને તેઓ અમૃતનું પાન કરવાને બદલે રાજુ થઈને વિષનો ખ્યાલો પીએ છે. પતંગીયું દિવાથી બળી મરે છે. તેમ દુષ્ટ જીવોને આ કથા સાંભળી છુદ્યમાં બળતરા થાય છે.

પુરુષોત્તમ વિજાનામૃત પા.નં.૧૫૦ :

અનેક જગતના શુભ સંસ્કાર બેગા થાય ત્યારે જ તેને મોકા પુરુષની ઓળખાણ થાય.

પુર્વનું પુણ્ય પ્રગટ થયુ જ્યારે;
આયું માટે હરિપર વરસાનું ટાણું રે.

ભગવાનના ભક્તનો સમાગમ મળવો ઘણો દુર્લભ છે. નાનાપ મોટાપ, પ્રગટ ભગવાનના નિશ્ચય વડે તથા આજ્ઞામાં વર્તવે જ થાય છે.

સ્વામીની વાતો પા.નં.૫૮ :

સંત કહે તેમ કરવું બ્રેષ્ટ છે અને મન ધાર્યુ કરવું તે કનિષ્ઠ છે. ને મનગમતું કરતો હોય ને તે ત્યાગ રાખતો હોય ને આખા મંદિરનું કામ એકલો કરતો હોય ને ગમે એટલા માણસને સત્તસંગ કરાવતો હોય તો પણ તે ન્યુન છે ને તેને કોઈક દિવસ વિધન છે અને જે ત્રણા ટાણાં ખાતો હોય ને આગસુ હોય ને ઉંઘતો હોય એવી રીતના દોષે યુક્ત હોય પણ જો તે પોતાનું મનગમતું મુકીને સંત કહે તેમ કરે તો તે અધિક છે. ને સંત કહે એમ કરવું એ જ નિર્ગુણા છે ને મનગમતું કરવું એ સગુણા છે ને આ ત્યાગી બેઢા છે તેમાં પણ અર્ધા તો મનગમતું જ કરતા હશે ને ગૃહસ્થપણ કેટલાક મનનું ધાર્યુ કરે છે. પણ જેનું દશ જણ પ્રમાણ કરે તે ખરો કહેવાય પણ એકનું કહ્યું પ્રમાણ નહિ. (૫૭).

સ્વામીની વાતો પા. નં.૭૪ :

ભગવાન તથા મોકાને જીવ આપી દીધો હોય એવો થયો હોય તેને પણ જ્ઞાન શીખવું ને તે શીખ્યા વિના તો ન આપકે ને મહારાજનો એ જ મત છે. જે જ્ઞાની થાવું બાકી બીજુ તો થાય છે ને થાશો પણ એ કરવાનું અવશ્ય છે ને કોઈ રીતે કોઈ પદાર્થે આ જીવનું

પુરુષ થાય નહિ ને જ્ઞાન થાય તો કાંઈ અધ્યુરું જ ન રહે (૮૧).

વચનામૃત ગ.મ.૪૮ :

ભગવાનને ભગવાનના સંત એ જ કલ્યાણકારી છે. અને ભગવાનના જે સાધુ છે તે તો ભવ બ્રહ્માદિક દેવ થકી પણ અધિક છે. ભગવાન કે ભગવાનના સંતની જ્યારે ઓળખાણ થાય ત્વારે એ જીવને ઉપરાંત બીજુ કોઈ કલ્યાણ નથી એજ પરમ કલ્યાણ છે અને ભગવાનના સંતની સેવા તો બહુ મોટા પુણ્યવાળાને મળે છે પણ થોડા પુણ્યવાળાને મળતી નથી માટે ભગવાનના સંત સાથે તો એવું હેત રાખવું જેવું હેત સ્વી ઉપર છે. કે પુત્ર ઉપર છે. કે મા બાપને ભાઈ ઉપર છે તેવું હેત રાખવું તો એ હેતે કરીને જીવ ફૂટાર્થ થઈ જાય છે.

સંગ કરજો સાચા સંતનો સમજાય સર્વે વાત,
પોતે પુરુષોત્તમ કહે છે એ છે નારાયણ નાત,
રાતો વિતશે આમ એમ હો રાજ
ભાદરણમાં મારુ ધામ રે...

વ.ચ.ગ.મ. પ૪ :

જીવને ભજન સમરણનો તથા પર્તમાનનો એક દઢાવ કેમ રહેતો નથી ? એ તો અશુભ એવાં જે દેશ કાળ, કિયા અને સંગ તેને ચોગે કરીને રહેતો નથી અને તે દઢાવ પણ ત્રણ પ્રકારનો છે. ઉત્તમ, મદ્યમ અને કનિષ્ઠ તેમાં જો ઉત્તમ દઢતા હોય અને દેશ, કાળ, કિયા અને સંગ એ જો અતિ ભુંડા થાય તો તે ઉત્તમ દઢતાને પણ ટાળી નાખે તો મદ્યમ અને કનિષ્ઠ દઢતાની તો શી વાત કહેવી ?

અને દેશ, કાળ, કિયા અને સંગ એ અતિ ભુંડા થાય ને તેમાં દઢતા જેમ છે એમને એમ જો રહે તો એને પૂર્વનું ત્વારે બીજબળ છે ને ભારે પુણ્ય છે અને દેશ, કાળ, કિયા અને સંગ એ તુડાં છે. તોચ પણ એનું અંતર ભુંડું થઈ જાય છે માટે હોય જો મોટા પુરુષની સેવામાં ખબરદાર થઈને રહે તો એનાં પાપ તે બળીને ભરમ થઈ જાય, અને જો પાપીનો સંગ થાય તો પાપનો વધારો થાય અને કાંઈક સુષૃત હોય તે પણ નાશ પામે અને ભંડિરાપાનની કરનારી જે પાતર્યો તેના ગળામાં હાથનાંખીને બેસે અને

પછી પરમેશ્વરનો વાંક કાઢે. જે મારું મન કેમ હેકાએ રાજ્યું નહિ તેને તો મહામુર્ખ જાણાયો.

સંત પદ્ધાર્યો સજની રે તુ થાને વેલી
સંત ચરણાની રજામાં રે સજની જઈ લોટો
અડસચ તિરથાચ્યા રે અવસર છે મોટો
કોઈ કામ નહિ આવે રે કાચી છે કાચા
ધંધો કરતા ઢળશો રે મૂકી દીને માચા
મોહ નિદ્રામાંથી પ્રાણી રે ઝબકીને જાગ્યા
જાગ્યા જેના એવા રે એના સંશય ભાગ્યા
તનના પડદા તૂટ્યા રે અનુભવથી લાગ્યા
શબ્દ ગુરુના સાચા રે જઈ ઉરમાં લાગ્યા.

બાગપત સ્કંદ પ -અદ્યાય-૩ :

મોટા મોટા રાજાઓ પણ એકાંતીક ભક્તને સેવી શ્રીજી મહારાજને ઓળખી ધામમાં ગયા. પ્રિયવત રાજાએ અગિયાર અબજ વર્ષ રાજ્ય કર્યું તેના રથના પૈડાથી સાત સમુક્ષ થયા મારા રાજ્યમાં અંધકાર ન જોઈએ એમ વિચારીને પોતાનું સૂર્યના જેવું તેજ દેખાડ્યું તે એવા સમર્થ હતા તો પણ કાળથી ત્રાસ પામી પોતાના રાજ્યનો ત્યાગ કરીને તેમણે વનમાં જઈ નારદજીનું શરણું ગ્રહણ કરીને ભગવાનનું ભજન કર્યું. વળી પૂર્ણ ભગવાન તેણે પણ આ પૃથ્વીનું દોહન કર્યું ને પોતે વિષણુનો અવતાર હતા તો પણ લક્ષ્મીજીને સાથે લઈને આ જગતને કાળનો ભક્ષ જાણી કલાપ ગામમાં જઈને દલુજી જેવા એકાંતિક ભક્તને સેવી શ્રીજી મહારાજને ઓળખી અક્ષરધામમાં ગયા છે. અખભટેયે પણ આ જગને મળવત્ જાણી ત્યાગ કર્યા છે. તેમ ચિત્રકેતુ રાજાએ કરોડ જીવોનો તથા ચક્કવતી રાજ્યનો ત્યાગ કરીને કલાપ ગામમાં જઈ સ્વામિનારાચયા ભગવાનનું ભજન કર્યું છે. માટે ભગવાનનું તથા સંતનું મહિમા જાણીએ અને સેવા સાચા સંતની કરીએ.

વચનામૃત ગ.મ.૪૯ :

ભક્ત રાજુ થાય એવું કર્મ કરે તો આને એ દેહે પરમ પદ પાખ્યા જેવું સુખ બોગવે અને ભગવાનને ભગવાનના સંતને કુરાજુ કરે ને તેણે જો સ્વર્ગમાં ગયા જેવું કર્મ કર્યું હોય તો પણ તેનો નાશ થઈ જાય ને નરકમાં પડવું પડે. અને ભગવાન ને ભગવાનના સંત રાજુ થાય એવું કર્મ કર્યું હોય ને તેણે જો નરકમાં જવાનું પ્રારબ્ધ હોય તો પણ તે ભુંડા કર્મનો નાશ થઈ જાય ને પરમ પદને પામે માટે જે સમજું હોય તેને તો ભગવાનને ભગવાનના ભક્ત રાજુ થાય તેમ કરવું.

એકાંતિક ભક્તની સભાનતા

લેખક : મનહરભાઈ ચંદ્રભાઈ રાઠવા (વડોદરા)

પૂજ્ય સંતો આ જગતમાં સામાન્ય રીતે જોઈએ તો મોટાભાગે તેમના દરેકના જીવનનું એક જ લક્ષ્ય હોય છે. કે કેમ કરીને દુઃખથી બચવું અને કેમ કરીને મૃત્યુથી બચીને સુખ શાંતિ આનંદ પ્રાપ્ત કરવા આમ આ લોકમાં રહી સુખી થવાના લૌકિક પ્રવાસોમાં માણસ જરાપણ કચાસ રાખતા નથી. આમ સુખી થવાના પ્રવાસો કરવા છતાં અંતે કામયાબ નીવડતા નથી. પરીણામે સુખી થઈ શકતો નથી. તે કંઈક ને કંઈક નવીન સુધારા વધારા કરતો રહે છે. અને જીવનમાં આવતા પ્રશ્નોનો ઉકેલ શોધવા મનુષ્ય જીવનભર ઝરુમતો રહે છે.

અહીં પ્રશ્ન એ ઉઠે છે કે દુઃખનો નાશ કરીને શાશ્વતશાંતિ પ્રાપ્ત કરવા માટે મનુષ્યે કરેલા આજ સુધીના બધા જ પ્રયત્નો કેમ નિર્ણય ગયા ? સતત પુરુષાર્થ કરવા છતાં શા માટે મનુષ્ય ધાર્યું પરિણામ નથી લાવી શકતા ?

હાલા ભક્તો આ જગતમાં આવી દ્રવ્ય અને સ્ત્રી તથા રસાસ્વાદની લાલસાવાળા એવા ભક્તનો વેશ ધરનારા પણ ઘણા અસંતો છે. આવું તો આપણે જન્મો જન્મથી કેટલીયવાર કરતા આવીએ છીએ. આગળના જન્મોમાં પણ કેટલીયવાર પરાણ્યા, માનાપ બની ચુક્યા, મહેલો બનાવી ચૂક્યા, ધન-સંપત્તિ ભેગી કરી ચુક્યા, આપણા માટે આ કંઈ નવું નથી. તેમ છતાં આ જન્મે પણ ફરીથી તે જ કરીએ તો પછી કચાંથી મેળ પડશો ? આપણે કંઈ પહેરી કે ચાંદલો કચો એટલે બધું આવી ગયું એમ કંઈ મેળ પડશો નહિ. તેથી આ જન્મે આપણે વિશેષ કામ કરવું પડશો. તો પ્રગટ ભગવાનની ભક્તિમાં ટકી રહેવાશે. આ પ્રગટ ભગવાનની ભક્તિમાં તો આપણે ખૂબ જ સતર્ક અને સાવધાન રહેવું પડશો. કારણ કે જો તેમ આલોકમાંથી નાની ચીજોથી તેમ રાજુ થઈ જીવતાં તેનાથી જાણી શકાય છે કે તેમે હજુ અક્ષરધામમાં જવા અપાત્ર છો. કારણ કે તેમે માન્યા હીરા અને તમને કાંકરા ઉપાડીને

આપી દે તો તેમે રાજુ થઈ જાઓ છો. તો તેમાં તમારી ભક્તિ ખબર પડી જાય છે કે તેમે હજુ અપાત્ર છો.

આ પ્રગટ ભગવાનની ભક્તિનો જે વિષય છે. તે ખૂબ જ સૂક્ષ્મ છે. તે સ્થેજમાં સમજાય તેમ નથી. કારણ કે જે દેવતાઓ સ્વર્ગમાં રહે છે. તેઓ પણ આ વિષયમાં સંદીગ્ય છે, અને જે પ્રગટનો મુક્ત બની જાય છે. તેમના ચરણોમાં બહ્લા પણ પડી જાય છે. અને કહે છે કે હું તો દુનિયાને બનાવી છે. પણ મને પણ ખબર નથી કે મારી પાસે જે છે તે અમૃત છે કે મરણાધર્મ છે. આમ દેવતાઓ પણ મુક્ત નથી. નર્કમાં બંધાયેલા છે. તે દુઃખથી લોખંડની હાથકડીઓથી બંધાયેલા છે. અને સ્વર્ગમાં છે તે સોનાની હાથકડીઓથી બંધાયેલા છે.

આમ ભગવાનની ભક્તિ કરતા કરતા મોક્ષના પહેલાના પ્રલોભનમાં છેલ્લી સીડીથી ઘણા ગબડી જાય છે. એને જ આપણે દેવતા કહીએ છીએ. અને જો તે વખતે હીંમત રાખી. શુરૂવીર થઈને તેના પ્રલોભનમાં ન ફસાયા અને ઉગારી સિદ્ધિઓમાં ન ફસાયા તો તે જ છે. આ પ્રગટ ભગવાનની ભક્તિ.

આ જગતમાં ભગવાન સિવાયનું કંઈ પણ છે તે તમામ શાશ્વત નથી. સંસારી સુખ એક વર્ષમાં કે પછી સો વર્ષમાં અંતે તો છીનવી જ લેવાય છે.

પૂજ્ય સંતો આ જગતમાં એક જ એવું અનંત સુખ છે જે એકને પામવાથી સર્વે મળી જાય છે. એવા એક ભગવાન છે. તો તેમના સુખને પામવા માટે આ તુરણ માચામાંથી જીવની વૃત્તિ પાછી વાળી. આ જગતના સર્વે વિદ્ધોથી બચી પ્રલુભ્ય બની રહીએ ને આપણા જીવનમાં ભગવાનનો સાક્ષાત્કાર થઈ જાય. એ જ એકાંતિક ભક્તના જીવનભરની સાધનાનું રહસ્ય છે.

ઘણીવાર કથાવાર્તામાં કે શિબિરોમાં કે ભજન સમૈયામાં જઈને તો ભક્તિ માટેનો ઉત્સાહ ઉમંગ અને શુરૂવીરતાની વાતો સાંભળીને આપણાને મનમાં થઈ જાય છે કે બસ હવે તો આમ જ કરવું છે. આમ જ વર્તયું

સમાધિમાં જાવ તો જતા ના રહેશો પાછા આવજો.

હે. આવા વિચાર સાથે થોડાક દિવસ એ ભક્તિનો ઉત્સાહ રહે છે. પણ આ જગતના સગા-સબંધી તથા સમજના વહેવારમાં કૃતી પાછા ભગવાનને પડ્યા મેળીને ધીરે ધીરે ઉત્સાહ ઓસરતો જાય છે. પછી જે આપણી ભગવાનને પામવા માટેની જે ભાવના હોય તે શિથિલ થતી જાય છે. અને પરિણામે જે કંઈ કરવાનું નક્કી કર્યું હોય તે પડતું મૂકી ભક્તિમાં મોળો પડીને અટકી જાય છે. આવું તો આપણે અનેક જન્મોથી કરીએ છીએ. આવી તૂટક ભક્તિથી કંઈ વિશેષ લાભ થતો નથી. માટે એકાંતીક ભક્તિના માર્ગ ચાલનારા ભક્તાઓ સાવધાન અને શૂર્વીર થઈને તેમાં ગાફલાઈ રાજ્યા વગર મંડી પડવું.

જેઓ સાવધાનપાણું ચૂક્યા અને ગાફલાઈમાં રહ્યા એવા વિશ્વામિત્ર, પરાશર, એકલશૃંગી, સૌલ્ભરી, નારદજી તથા દુર્વાસા વગેરેના જીવનમાં કંઈક ને કંઈક કલંક લાઝ્યો છે તથા આપણા સંપ્રદાયમાં પણ ગાફલાઈને કારણે કેટલાય સંતો ભક્તોના જીવનમાં વિદ્ધનો આવ્યા અને તેમનો ભગવાન અને ભગવાનના સંતો સાથેનો સબંધ છૂટી ગયો છે. જેથી વ્હાલા ભક્તો આ પ્રગટની ભક્તિમાં પ્રતિક્ષણ જાગૃત અને સાવધાન રહીને ભગવાનની ભક્તિ કરવી.

ભગવાન પોતાના આશ્રિતોને સાવધાન કરતાં ગઢા પ્રથમના-૪૪ માં વચ્ચનામૃતમાં કહે છેકે..

“તમે સર્વે મુનિમંડળ તથા બ્રહ્મચારી તથા ગૃહસ્થસત્સંગી તથા પાળા તથા અચોદ્યાવાવસી એ તમે સર્વે મારા કહેવાઓ છો તે જો હું ખટકો રાખીને તમને વર્તાવું નહીં. અને તમે કાંઈક ગાફલપણે વર્તો તે અમારા થકી દેખાય નહીં. માટે જે જો મારા કહેવાચા છો તેમાં મારે એક તલમાત્ર કસર રહેવા દેવી નથી. માટે તમે પણ સુધી સાવધાન રહેજો. જો જરાચ ગાફલાઈ રાખશો તો તમારો પગ ટકશે નહિં. અને મારે તો તમે ભગવાનના ભક્ત છો તેના હૃદયમાં કોઈ જાતની વાસના તથા કોઈ જાતનો અચોઽય સ્વભાવ તે રહેવા દેવો નથી.”

જો જરાચ ગાફલાઈ રાખશો તો મેળવેલી મૂડી જતી રહેશે. અને કરેલી કમાણી લૂંટાઈ જશે. પછી આપણાને જન્મો જન્મથી જેની તલાશ હતી. તેવા આ જન્મે સર્વાપતારના અવતારી, અક્ષરધામના અધિપતિ

આપણાને મળ્યા છે. જે બહું જ મોટી મૂડી છે. તેથી જોખમ પણ મોટું છે. જેના જિસ્સામાં દસ રૂપિયા હોય તેને બીક શાની ? પરંતુ જેના જિસ્સામાં દસ લાખ રૂપિયા હોય તો ટ્રેઇનમાં કે બસમાં ઊંઘી રહેવાચ ? કેટલું જાગૃત અને સાવધાન રહેવું પડે નહીંતર લૂંટાઈ જવાચ.

જેને ભગવાનના ધામમાં જવું હોય તેને પાઈલોટની જેમ સાવધાની રાખવી. પાઈલોટ હંમેશા જોયા કરે છે કે કચાં પહોંચવું છે. અને પ્લેન કઈ દિશા તરફ જઈ રહ્યું છે. તેમાં જરાપણ દિશાનું અનુસંધાન મુકે તો કંઈ થી કંઈ પહોંચી જવાચ. એમ ભક્તો એ પણ એકાંતીક ભક્ત બનવા માટેના લક્ષ તરફ નજર રાખીને એ માર્ગ કેટલું ચલાય છે. કેટલું બાકી છે તેનો સરવાળો રાખવો પડે કે મારું અંગ આટલું હતું ને આટલું ચઢ્યું અને આટલું ઓછું થયું તેનો તપાસ કરતા રહેવું પડે. તો ભક્તિની સફળતા રૂપે ચોઽય ફલશ્રુતિ મળે.

આપણાને સૌને આલોકના જે લૌંકિક સુખની બધી જ ખબર પડે છે. એટલે કે બેન્કમાંથી બેલેન્સ કોઈક બારોબાર ઉપાડી જાય. આપણા ધરમાંથી ધન-સંપત્તિ કોઈક લૂંટી જાય તો આપણાને દુઃખ થાય છે. પરંતુ જે ભગવાનને પામવા માટેના જે સદગુણો છે તેનું માચા અપહરણ કરી જાય છે. તેની ખબર પડતી નથી. આપણા શરીરને નુકશાનકારક પદાર્થો તથા આ દેહના રોગોની તરત ખબર પડે છે. પરંતુ ભગવાનની આજાન પાળવાથી ભક્તિના માર્ગમાં વિદ્ધન પડે અને મોક્ષનું કામ બગડે છે. એમાં જરાપણ દષ્ટિ પડતી નથી. કેમ કોઈ દિવસ ભૂલથી ઝેર નથી પીવાતું કે કેમ કોઈ દિવસ ભૂલથી સાપના દરમાં હાથનથી નંખાતો તેમાં આપણાને સતત અનુસંધાન રહે છે. કે તેનું પરિણામ શું આવશે. આ સુષ્ઠુ બાબતો ક્યારે સમજાય અને ક્યારે મનાય એવું સતત અનુસંધાન ક્યારે રહે તો જ્યારે આપણે ભજનમાં, કથા-સત્તસંગ શિબિર કે સમૈયામાં જઈએ અને ત્યાં જઈને જે કંઈ કથા-સત્તસંગ કરે તેનો વિચાર કરી વારંવાર મનન કરવામાં આવે અને તેમાં અતિશય વિશ્વાસ રાખીને મંડી પડે અને તેનો ખટકો રાખીને વારંવાર મનન અને ચિંતન કરવામાં આવે તો આ કારણે હેઠને વિષે અહંબુદ્ધિ અને દેહના સબંધી તથા પદાર્થોને વિશે મમત્વબુદ્ધિ ઉત્પન્ન થાય છે. તથા પંચ

વિષયો પ્રત્યેની વાસના તેમજ સ્વભાવો કે દોષો ટાળવા માટેનું જ્ઞાન મળે પછી એ શબ્દોની આપણા અંતરમાં ચોટ લાગે ત્યારે ભક્તિના માર્ગમાં વધારો થાય. પછી જુખ પોતે શુદ્ધ થાય.

આમ જે ભક્તને ભક્તિ દરમ્યાન ફળશ્રુતિરૂપે ભગવાનનો સંપૂર્ણ રજુપો પ્રાપ્ત કરવો હોય તેણે વાસના અને સ્વભાવો તો મૂક્યા જ પડશે. એને છોડયા વગર કે તેને નિમૂળ કર્યા વગર કર્યારેય કોઈનોચ છૂટકો

થયો નથી. અને થાય નહિ. એ પછી આજે કરો, આવતીકાલે કરો કે, સો વર્ષે કરો કે પછી સો જન્મે કરો પણ છૂટકો જ નથી.

આમ જે અનંત જન્મો પછી પણ એ છોડયા વગર છૂટકો જ ન હોય તો પછી આ જન્મેકેમ ન ટણાય? એ ટાળવામાં જેને જેટલું મોંદું થશે એટલું એ ભક્તને દુઃખ થશે.

માનવ શરીર : પ્રભુ પામવાની શક્તિ

સંકલનકર્તા : મહેન્દ્રભાઈ વત્તસભભાઈ પટેલ (બાકરોલ)

જુખનમાં કેટલીક હકીકત એવી હોય છે કે જે વાંચ્યા પછી ભગવાને બનાવેલા માણસના શરીર પર માન પેઢા થઈ જાય. આ હકીકત ખરા અર્થમાં સંપ્રાદાઈજ જેવી છે.

માનવશરીર એક અદ્ભૂત રચના છે. કુદરતે સર્જલું આ શરીર દુનિયાની કોઈ પણ અજાયબીથી ચાર ચાસણી ચકે એવું છે અને એ તમે પણ આ હ્યુમન બોડીના સાત સંપ્રાદાઈજ વાંચીને સ્વાકારશો.

કમ્પ્યુટર પણ પાણી ભરે

સામાન્ય રીતે આજની પેઢી એવું માની રહી છે કે કમ્પ્યુટર સૌથી ફાસ્ટ છે અને એ સૌથી ઝડપી કામગીરી કરી શકે છે, પણ જૂઝ લોકોને ખબર છે કે માણસનું શરીર કમ્પ્યુટરથી લગભગ ૫૦ ટકા ઝડપી છે. એક પુષ્ટ માણસના શરીરમાં ૪૫ સેકન્ડમાં કુલ ૧૭૮૦ પ્રક્રિયા થાય છે. આ પ્રક્રિયાઓમાં ઘબકારાથી લઇને લિપર અને કિડનીના ફંક્શન પણ આવી ગયા. આંખના પલકારાઓ પણ આવી ગયા અને શરીરમાં થતી ખંજવાળાની પણ ગણતરી થઈ ગઈ, તો સાથોસાથ કુદરતી હાજર માટે હોજરી જે કામ કરે છે એ કામગીરી, રુધિરનું શુદ્ધિકરણ આવી ગયા તો દિમાગમાં જન્મી રહેલા વિચારોની પ્રક્રિયા પણ આવી ગઈ. કમ્પ્યુટર પણ આટલી સેકન્ડમાં આટલું કામ નથી કરતું. જો આંકડાની દર્શિએ કહેવું હોય તો કહી શકાય કે પર્સનલ કમ્પ્યુટર ૪૫ સેકન્ડમાં ૧૧૨૦ અલગ-અલગ

એક્ટિવિટી કરે છે. મજાની વાત એ છે કે આ એક્ટિવિટી ત્યારે જ થાય છે જ્યારે કમ્પ્યુટર પર ગ્રાફિક્સને લગતી કોઈ એક્ટિવિટી થતી હોય. ચાલુ કમ્પ્યુટર એમ ને એમ જ પડયું હોય તો આ એક્ટિવિટી ઘટીને છેક ૨૪૦ પર ઉતરી આવે છે, પણ માણસનું શરીર શાંત અને નિશ્ચાધીન અવસ્થામાં હોય ત્યારે પણ એ દેહની એક્ટિવિટી એટલી જ રહે છે જેટલી તે નોર્મલ કામ કરતો હોય ત્યારે હોય છે.

ઘોડો પણ પાછળ રહે

માણસના બન્ને પગ અને ઘોડાના આગળના બન્ને પગનું બંધારણ લગભગ એક સમાન છે. આ વાતની ખાતરી કરવી હોય તો ઘોડાના આગળના પગનો ફોટોગ્રાફ અને માણસના બન્ને પગના ફોટોગ્રાફની સરખામણી કરી લેજો. મૂળ વાત પર આવીએ, માણસના પગનું બંધારણ ઘોડા જેવું છે, એટલું જ નહીં આ પગની તાકાત પણ ઘોડા જેટલી જ છે. સાયન્સ કહે છે પૃથ્વી પર ઘોડાની તોલે દોડવામાં જો કોઈ આવી શકે તો એ માત્ર અને માત્ર માણસ છે. સાયન્સનું તારણ છે કે માણસે વાહન નામની સુવિધા અને આળપંપાળ નામની આળસ વર્ચે પોતાના બન્ને પગની તાકાત ઓછી કરી નાખી છે. જો બાળક નાનું હોય ત્યારે જ તેને થોડી ટ્રેનિંગ આપવામાં આવે અને આળપંપાળ છોડી દેવામાં આવે તો એ બાળક એક જાતવાન ઘોડા દોડ એ ઝડપે દોડી શકે છે. સાયન્સના આ દાવાનું સૌથી શ્રેષ્ઠ

બજનને પ્રતાપે જેટલી ભંધ જાય તે મુક્કી કહેવાય.

ઉદાહરણ દુનિયાભરની મેરેથોન દોડ છે. દસથી બેતાલીસ કિલોમીટરની મેરેથોન દોડમાં જે વ્યક્તિ ભાગ લઈ શકે છે એ પોતાનામાં રહેલા ઘોડાત્પને જાળવી શક્યો છે એવું કહી શકાય.

સ્વરપેટીમાં અખૂટ સૂર

તમને જાણીને નવાઈ લાગશે કે માણસની શ્રરપેટીમાં પહેલેથી જે અવાજ ફિટ કરવામાં આવે છે એ અવાજ એમાંથી નીકળી શકે છે. આ ક્ષમતા દુનિયાના એક પણ પ્રાણીમાં નથી. જો માણસ સીધો જંગલ વચ્ચે જ મોટો થાય તો એ પ્રાણીઓની બોલી બોલી શકે છે અને જો માણસ દરિયા વચ્ચે મોટો થાય તો તે માછળીની ભાધાનો અભ્યાસ કરવાની સાથોસાથદરિયાના સૂરમાં વાત કરી શકે છે. કહેવાનો ભાવાર્થ એટલો જ કે શ્રરપેટીમાં પૃથ્વી પરના બધા અવાજો બર્યા છે, પણ માણસ કોઈ એક ભાધા કે એક સૂરને આધીન થઈ જતો હોવાથી તે બીજા અવાજોને પારખવાની ક્ષમતા દીમેધીમે ક્ષીણ કરી નાખે છે. આ જ વિષયની એક આડવાત, માણસના અવાજને પારખવાની અને અવાજને ઓળખવાની ક્ષમતા જન્મ્યા પછી ચોથી મિનિટથી શરૂ થઈ જતી હોય છે, પણ એ અવાજની દિશામાં રિએક્શન આપવાની શરૂઆત પંદરથી બેતાલીસ દિવસ વચ્ચે કરે છે.

સપનાનું નગર, અમેરિકાચી પણ મોકું

એક સામાન્ય માણસ પોતાની જિંદગી દરમિયાન દર વર્ષ જેણી સપનાનું જુએ છે. આનો સીધો હિસાબ એવો થાય કે એ દરરોજ અંદાજે સાડા ચાર સપનાં જુએ છે. જો માણસ એંસી વર્ષ જુલો તો આટલાં વર્ષોમાં તેણે જોયેલા સપનાનોની નગરી બનાવવામાં આવે તો એ અમેરિકા જેવડા દેશની સાઈઝની બને ધારો કે એ સપનાનોની નગરી બનાવવામાં ન આવે અને એ સપનાનોની ટૂંકી નોંધ કરવામાં આવે તો એંસી વર્ષ જુયેલા માણસની સપનાનોની ડાયરી અંદાજે એક લાખ પેજની બને. જોકે આ બન્ને વાત શક્ય નથી, કારણ કે માણસ રાતે ઊંઘમાં જે ૧૭૦૪ જેટલાં સપનાનો જુએ છે એ સપનાનોભાંથી સિંગેરી નેવું ટકા સપનાં રાતના ઊંઘના સમયમાં જ એ ભૂતી જતો હોય છે. અમેરિકન સાઈકિયાટ્રિસ્ટ અત્યારે એ દિશામાં

પ્રયાસ કરી રહ્યા છે કે ઊંઘમાં જોવાયેલાં સપનાનોને કોઈ પણ રીતે નોંધી લેવામાં આવે, કારણ કે આ સાઈકિયાટ્રિસ્ટનું કહેવું છે કે ઊંઘમાં આવેલાં સપનાનોને કોઈ લશ્મણારેખા નથી હોતી, જેને કારણે એ સપનાનોભાંથી નિત્ય નવી શોધ મળવાની શક્યતાઓ છે. જો આ શક્યતાઓને સાકાર કરવી હોય તો માણસનાં સપનાનોનો નોંધવા પડે અને નોંધવાનું કામ કઈ રીતે થઈ શકે એના પ્રયત્નો અત્યારે ચાલી રહ્યા છે. અમેરિકન ન્યૂરોલોજીસ્ટ સોસાયટીનું માનવું છે કે આ પૃથ્વી પર રહેતી વસ્તીભાંથી માત્ર અડદી વસ્તીનાં સપનાનોનો પણ નોંધવામાં આવે અને એનો અમલ કરવામાં આવે તો માત્ર બે જ વર્ષમાં આખી પૃથ્વી બદલાઈ જાય.

આ તાકાત માણસના મનમાં રહેલાં સપનાનોની છે. આ તાકાત કુદરતે બનાવેલા માનવીય દેહની છે.

દિમાગ, દુનિયાની સોદ્ધી મોટી શક્તિ.

બહુ વિચાર નહીં કર, માથું દુખશો. આ એક ડાયલોગ દરેક દીકરાએ માના મોઢે બહુ સાંભળ્યો હશે, પણ હકીકત એ છે કે આવું બોલી-બોલીને જ દરેક મમ્મીએ દીકરાને દિમાગ ઓછો વાપરતો કરી દીધો છે. વિજ્ઞાનનું કહેવું છે કે માણસનું દિમાગ દુનિયાના આજના સુપર ફાસ્ટ કમ્પ્યુટર કરતાં લગભગ ૧૮૦૦ ગણું વધ્ય જ્ઞાપી, વધુ ચાદશક્તિ ધરાવતું અને વધુ કલ્પનાશક્તિ ધરાવતું છે, પણ માણસ માત્ર એનો ૧.૦૯ ટકાનો ઉપયોગ જ કરે છે અને એ કારણે તે દિમાગનો પૂરતો ઉપયોગ લઈ શકતો નથી. માણસના દિમાગનો ઉપયોગ કાળજીને ઘટંચો છે. આ દિમાગના યુગ સમયે માણસ પોતાના મગજનો ઉપયોગ ૪.૭ ટકા જેટલો કરતો હતો અને એ જ કારણે આ દિમાગના આજનો માનવી બની શક્યો. દિમાગનો ઉપયોગ ઓછો થતો જતો હોવાનું કારણ સમજાવતાં અમેરિકાના સાયન્ટિસ્ટ નિમાહ બુર્કેએ કહ્યું હતું કે, ટેકનોલોજીએ માણસને નવું વિચારતા અટકાવી દીધો છે અને માણસ હ્યેટેકનોલોજી સંબંધિત જ વિચારતો થઈ ગયો છે.

માનવશરીરની અવનવી વાતો

- માનવશરીર કાર્બન, હાઇડ્રોજન, ઓક્સિજન, નાઈટ્રોજન, ફોસ્ફરસ, કેલ્લિયમ અને લોઝંડનું

બનેલું છે

- માનવશરીર અભિં, આકાશ, તેજ, વાયુ અને પાણી એ પંચ મહાભૂતનું બનેલું છે.
- માનવશરીરનો ૨/૩ ભાગ પાણીનો બનેલો છે.
- માનવશરીર જીવનના ૧/૩ ભાગનો સમય ઉંઘમાં ગાળે છે.
- માનવશરીરમાં બધાં મળીને આશરે ૨૧૩ હાડકાં છે.
- માનવશરીરમાં સરેરાશ પાંચ કિલોલિટર લોહી વહેતું રહે છે.
- માનવશરીરમાં આશરે ૫૦૦થી વધુ સ્નાયુઓ છે.
- માનવશરીર દર્રોજ ૮ પાર્ઉંડ કચરો વિવિધ સ્વરૂપે બહાર કાઢે છે. બહાર નીકળતા કચરામાં આશરે દોઢ લિટર પેશાબ હોય છે.
- માનવશરીરના નાડીના ઘબકારા દર મિનિટે ૭૫ થી ૮૫ થાય છે.
- માનવશરીરમાં આશરે એક લાખ રક્તવાહિનીઓ છે.
- માનવશરીર દર મિનિટે ૧૫ થી ૨૦ વખત શ્વાસોશ્વાસ કરે છે.
- માનવશરીરનું સામાન્ય ઉધારાતમાન એ.૪ ફેરનહીટ

હોય છે.

- માનવશરીરની બાબુ ત્વચા પર આશરે ૨૫,૦૦૦ થી વધુ હિંદ્રો હોય છે.

- માનવશરીર દર્રોજ ૧૨.૮૮ ઘનમીટર હવા લે છે.

- માનવશરીરના એક ઇક્સામાં અઢી કરોડ શ્વાસવાહિનીઓ અને તેને છેડે ચાર અબજ વાયુકોષો હોય છે.

- શરીરશાસ્ત્ર પ્રમાણે દરેક પુષ્ટ વચ્ચની વ્યક્તિએ આશરે ૩૦૦૦ કેલરી શક્તિ પેદા કરી શકે તેટલો ખોરાક લેવો જોઈએ.

મનુષ્ય દેહ કરીને ન થાય અથું શું છે ? જે નિત્ય અભ્યાસ રાખીને કરે છે તે થાય છે.

- વચ્ચનામૃત ગઢકા મદ્યનું ૩૩મું.

એ વાતને દ્યાનમાં રાખી આપણે એટલું જી, સમજવું જરૂરી છે કે મનુષ્ય દેહ મહા અમૂલ્ય છે. આવું પ્રભુભક્તિ ભજવાનું સાધન ફ્રીઝ્ફીને મળતું નથી. તેની દરેક દરેક આવક્તોનો સૌથી વધુ ઉપયોગ કરીને ભગવાનની સેવા-ઉપાસના-ભક્તિ-તપને અર્થે લગાડી દેવી જોઈએ.

જ્ઞાની જ શ્રેષ્ઠ ભક્ત

સંકલનકર્તા : ભગવાનભાઈ છગનલાલ પ્રજાપતિ (વડનગર)

પ્રભુના પ્રાર્થના ભક્તો સમાજનું આભુષણ છે. સાચો ભક્તો નિર્ણેપભાવે પ્રભુ ભક્તિમાં લીન રહે છે. જેને જીવનમાં નિષ્કામ ભક્તિ સમજાઈ જાય છે. તે સાંસારિક વ્યથામાંથી મુક્ત બની દિવ્યાનંદ પ્રાપ્ત કરી અતૈારીક જીવન જીવે છે. આપણે ભક્તિવાળા હુમેંશા પ્રભુ પાસે ચાચના જ કરતા રહીએ છીએ છીએ. જ્યાં સુધી ચાચના છે-માગણી છે ત્યાં સુધી ખુમારી આવતી નથી, અને પ્રભુની દિવ્ય ભક્તિની પ્રાપ્તિ થતી નથી. જેના હંદયમાંથી આશા, ઈચ્છા, અભિલાષા અને મારાપણું છુટી જાય છે. તે પરમાત્માનો ખરો ભક્ત અમર બની જાય છે.

પરમાત્માનો સાચો ભક્ત પ્રભુ પાસે દુઃખના રોદણા રોતો નથી, કોઈ ભૌતિક પદાર્થની માંગણી કરતો નથી, ત્યાગમાં જે સુખ માને છે અને પ્રભુ જે સ્થિતિમાં રાખે તેમાં અનુકૂળ બનીને વ્યવહાર કરે છે. સાચો ભક્ત દુઃખ દુર કરવાની નહિ પણ દુઃખ સહન કરવાની શક્તિની ચાચના કરે છે. જે દુઃખોથી કરતો નથી, ગમે તેવી વિકટ પરિસ્થિતીમાં પણ ચલિત થતો નથી, ડગતો નથી, પણ ખુમારીથી મનની સ્થિરતા જાળવીને સમભાવથી વ્યવહાર કરે છે.

જ્ઞાની પ્રભુનો સર્વશ્રેષ્ઠ ભક્ત છે. પ્રભુ

વડવાનાન જેવા તો મુક્તા જ કરી દે.

સદા સ્થિર રહેલો અનન્ય ભડિતવાળો, જ્ઞાની ભક્ત અતિ ઉત્તમ છે. કેમકે જ્ઞાનીને હું અત્યંત પ્રિય હું અને તે જ્ઞાની મને પણ અત્યંત પ્રિય છે. જ્ઞાનીને દિવ્ય જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થયા પછી બીજુ કંઈ જ મેળવવાની જરૂર રહેતી નથી. આશકિત દુર થતાં તેના હૃદયમાં દિવ્ય જ્ઞાનના ઝરણાં વહેવા લાગે છે. જ્ઞાનીને ભૌતિક પદાર્થો આકષિ શકતા નથી. જ્ઞાનીના હૃદયમાં મારુ-તારુની ભાવના રહેતી નથી. તે સમસ્ત સૃષ્ટિને પ્રભુની અલોકિક બલ્કિસ માનીને સમભાવથી જ વ્યવહાર કરે છે. તેના હૃદયમાં જ્ઞાનનો દિવ્ય પ્રકાશ માચાના અંધકારને હરી લે છે. જ્ઞાની પ્રલોભનોથી મુક્ત છે. અને જ્ઞાન દ્વારા નિરંતર પ્રભુમય જીવન જીવે છે, જેને અપેક્ષાઓ કે ઈચ્છાઓ જાગતી નથી. જે હર્ષ શોકથી પર છે. સુખ દુઃખમાં સમભાવથી વર્તે છે. અને આત્માનંદમાં સહૈવ દિવ્ય આનંદને માણે છે. તેજ ખરો જ્ઞાની ભક્ત છે.

પ્રભુ કહે છે કે જ્ઞાની તો સાક્ષાત મારું જ સ્વરૂપ છે. ભગવાન વિના અન્ય પદાર્થમાં પ્રિતિ નહિ તેને વૈરાગ્ય જણાવો. બુદ્ધિનું પાત્ર મેલું હશે તો વૈરાગ્ય રૂપી સદગુણો અંદર રહી શકશે નહિ. ભગવાનના ભક્તને ભગવાન સિવાય કયાંય સુખ માનવું નહિ. ભગવાનના ભક્તને ભક્ત કરવી હોય તો વૈરાગ્ય જોઈએ. વૈરાગ્ય વિના માનવીથી એવા ખરાબ કામ થઈ જાય છે કે પછી જે કદ દાન, પુન્ય, જપ, તપ, કર્યા હોય તે બધા પાણીમાં ધોવાઈ જાય છે. વૈરાગ્ય વાન હોય તો કયાંય પાણીમાં ફસાય નહિ. મોહનો ક્ષય થાય તો જ મોક્ષ થાય. જ્યાં સુધી મોહ જણાતો નથી ત્યાં સુધી કોઈપણ કાર્યમાં સફળતા પ્રાપ્ત થતી નથી. મતલબ કે સંસારમાંથી મન ન્યારું રાખવું. જેને

કલ્યાણનો ખપ હોય, મહા અલોકિક સુખને પામવું હોય અને આલોક અને પરલોકમાં સુખી થવું હોય તેને ભગવાનની ભક્ત વિના વ્યર્થ સમય બગાડવો નહિ. ગમે તેટલા સંસારના ભોગ ભોગવશો તો પણ ભુખ જશો નહિ. ભોગોનો ત્વાગ કરવાથી સુખી થવાય છે. કેવળ વૈરાગ્યથી સુખી નહિ થઈ શકાય. વૈરાગ્યની સાથે ભક્તિનો સહારો જોઈશે. વૈરાગ્ય છે તે માચાથી છુટા પાડે છે. અને ભક્ત છે તે ભગવાનમાં જોડે છે. માટે વૈરાગ્યની સાથે ભક્તિ અવશ્ય જોઈએ. તો જ સુખી થવાય છે. શરીરને સ્વર્ચ રાખવા આપણે સ્નાન કરીએ હીએ તેમ મનને સ્વર્ચ રાખવા માટે હરિનું ધ્યાન કરવું જોઈએ.

તુંબડાને દબાવો ત્યારે તે પાણીમાં હોય, અને હાથ ઉચા કરો કે તુરંત જ તે ઉપર તરી આવે તેમ વૈરાગ્યવાન માચાથી ઉપર તરી જ આવે અને માચાનું પાણી દુબાડે નહિ. માચા બંધન કરી શકે નહિ.

અનેક ગુણ હોય પણ વૈરાગ્ય ન હોય તો વાસના અને અભિમાન જાય નહિ. “પાણ્યો પચ પાઈ નાગ” - નાગને તમે દુધ પાવો તો અને ગુણ ન હોય, કે આ મને દુધ પાચ છે. તેથી કરડવું નહિ. દુધ પાનારને જ કંખ મારે તેમ અભિમાન છે તે કાળા નાગ જેવો છે. પોતામાં જ અહંબ્રહાસિમ કરી બેઠો હોય અમે સારા બ્રહ્મ હીએ. પણ રાજા રાવળાનું અભિમાન ઓગળી ગયુ હતું તો આપણી શી વિસાત ... માટે કામ, કોધ, લોભ, માન, મોહ, મમતા, વાસના, તૃષ્ણા આદિક દોષોને તમારા હૃદયમાંથી દુર કરો અને તેના ઉપર વિજય મેળવશો તો જ જ્ઞાનીકે સંત કહેવાશો. માટે ભગવાનનું ગમતું કરજો પણ મનનું ગમતું કયારેય પણ કરશો નહિ.

સત્તસંગ શુદ્ધ અભિયાન, વ્યસન મુક્તિ અભિયાન

લેખાંક : ૧ તથા સત્તસંગ સમાચાર

લેખક : - અંલુભાઈ કાગુભાઈ રાઠવા (અમદાવાદ)

શુદ્ધ (એકાંતિક) ધર્મ, શુદ્ધ જ્ઞાન, સર્વોપરિપણાની શુદ્ધ ઉપાસના, શુદ્ધ સ્વરૂપનિષ્ઠાની પ્રફળતા, મહારાજની પ્રસન્નતા ઇપ સેવાકાર્ય, મહારાજનો મુન સંકલ્પ, સિદ્ધાંતો, અભિગમ, ઇચ્છિ, અભિપ્રાય અને તે અનુઝપ પ્રયોજનપૂર્વક પૃથ્વી પર સ્વયંમ પદ્ધારી પ્રવત્તિવિલ એકાંતિક ધર્મને જેમ છે તેમ સમજુ અનુસરીએ.

૧. શુદ્ધ (એકાંતિક) ધર્મ :-

અક્ષરાતીત પ્રગટ પુરુષોત્તમ ભગવાન (સહજાનંદ સ્વામી) સ્વયંમ મહાન સંકલ્પ કરીને પદ્ધાર્યા કહેતા અનંત જીવ, અનંત મુક્તા-મુમુક્ષુઓના આત્માંતિક કલ્યાણ કરી અક્ષરધામમાં લઈ જવાના સંકલ્પ સાથે પદ્ધાર્યા અને શુદ્ધ ધર્મ અને શુદ્ધ જ્ઞાન પ્રવત્તિવિષય માટે અતિ ખટકો રાખીને અતિ હિતની વાત કરવામાં કંઈ બાકી રાખ્યું નથી. હેવટે તે વાતનો સંશય ટાળવા માટે સંતો-પરમહંસોના સમ ખાદ્યા છે. આપણાં ભાગે સમ ખાવા પૂર્તી વાત બાકી રાખી નથી.

વચનામૃત ગ.મ.૪૫માં મહારાજે કહ્યું છે કે, “જો હું ખટકો રાખીને તમને વર્તાવું નહિ. અને તમે કાંઈક ગાફલપણે વતોને અમારા થકી દેખાય નહિ. માટે જે જે મારા કહેવાચા છો તેમાં મારે એક તલમાત્ર કસર રહેવા દેવી નથી. માટે તમે પણ સુધ્યા સાવધાન રહેજો. જો જરાચ ગાફલાઈ રાખશો તો તમારો પગ ટકશે નહિ. અને મારે તો જે તમે ભગવાનના ભક્ત છો તેના હૃદયમાં વાસના તથા કોઈ જાતનો અયોગ્ય સ્વભાવ તે રહેવા દેવો નથી. કોઈ જાતનો માયાનો ગુણ રહેવા દેવો નથી. ને સમગ્ર વાસના બાળીને ભસ્મ કરી નાખવી છે. પણ ભગવાન વિના બીજા કોઈ પદાર્થમાં પ્રિતી રહે એવું રહેવા દેવું નથી. માટે સર્વે હરિ ભક્ત તથા સર્વે મુનિ મંડળ સાવધાન રહેજો” (ગ.મ.૪૫)

આમ મહારાજ આ વચનામૃતમાં કહ્યા મુજબ

અતિ શુદ્ધ (એકાંતિક) ધર્મ રાજવા અંગે સાવધાન કર્યો છે. માટે આપણે આપણા જીવાત્માનું કલ્યાણ કરવું હોય તો સાવધાન રહીને શુદ્ધ એકાંતિક ધર્મ અનુસાર મહારાજશ્રીની આજાનુસાર સત્તસંગી જીવન જીવીને મહારાજશ્રીની પ્રસન્નતા મેળવીએ.

૨. શુદ્ધ જ્ઞાન :

પ્રગટ પુરુષોત્તમ ભગવાન (સહજાનંદ સ્વામી) પૃથ્વી પર આવવાનો સંકલ્પ કર્યો ત્યારે ગૌલોકાદિક મુક્તોને પણ પૃથ્વી પર સાથે લઈ જવાનો સંકલ્પ કર્યો. અને પૃથ્વી ઉપર પૂર્વ તૈયારી રૂપે શુદ્ધ ધર્મ કાર્ય-શુદ્ધ સંપ્રદાય રૂપી માંડવો તૈયાર કરવાની આજા કરી. ત્યારે ગૌલોકવાસી શ્રીકૃષ્ણ ભગવાને તેમના મુખ્ય ભક્ત ઉદ્ઘવજુને શુદ્ધ સત્તસંગરૂપી માંડવો તૈયાર કરવા મોકલ્યા. તે ગુજરાતમાં લોજપુરમાં જન્મ ધરી રામાનંદ સ્વામી રૂપે પ્રગટ થયાં. જેમને પાંચસો પરહંસો સાથે શુદ્ધ ધર્મ-જ્ઞાન યુક્ત ઉદ્ઘવ સંપ્રદાય સ્થાપ્યો.

જ્યારે શ્રીજી મહારાજ નીલકંઠવણીરૂપે વન વિચરણ કરી લોજપુર રામાનંદ સ્વામીના આશ્રમમાં પદ્ધારે છે. ત્યારે પૂર્વ આચોજુત-પ્રયોજન અનુસાર રામાનંદ સ્વામીએ માંડવો બરાબર તૈયાર કરેલો જોયો. શુદ્ધ સત્તસંગ જોયો, જેથી વળીરૂપે મહારાજશ્રી પ્રસન્ન થયા. બધા સાધુઓ શુદ્ધ બુન્ધિવાળા, જીતેન્દ્રિય અને નિષ્કક્ષપ જોયા, કોઈમાં દંબ નથી, સરળ ચિત્તવાળા અને પ્રભુના ચરણોમાં પ્રેમ ભાવથી ચોટેલા જોયા. શ્રી હરિએ જોયુ કે, બધા સાધુઓને ભગવાનનાં ચરિત્રોને કથા સાંભળવામાં શુદ્ધ સાત્ત્વિક ભાવ છે. અને સાચા અર્થમાં ભગવાનના સાધુ જોઈને ઘણાં પ્રસન્ન થયા. પછી મુક્તાનંદ સ્વામીને પાંચ પ્રક્રીયાં (૧) જીવ (૨) માયા (૩) દીક્ષા (૪) બ્રહ્મ (૫) પરબ્રહ્મ આ પાંચના સ્વરૂપને અલગ-અલગ રીતે સમજાવો.

ધર્મ-જ્ઞાન શુદ્ધ સત્તસંગના સિદ્ધાંત રૂપે

(24) આત્મામાં પરમાત્મા જોઈ રહે ત્યારે તેને કામ કરવાનું ના રહ્યું.

પ્રયોજન અનુસાર પ્રક્ષે ઉત્તર માટે મુક્તાનંદ સ્વામી વિનય પૂર્વક, સરળ ચિત્તથી અને ઉંડાર મનથી હાથજોડીને કહ્યું કે, “મે મારા ગુરુશ્રી રામાનંદ સ્વામી પાસે જે સાંભળ્યું છે તે પ્રમાણે જ હું તમારા પ્રશ્નોનો ઉત્તર કરી શકું તેમ નથી. આ પ્રશ્નોનો ચથાર્થ ઉત્તર તો મારા ગુરુ જ જાણો છે. ત્યારે વણીરાજ કહ્યું આપ જાણતાં હોય તેમ ઉત્તર કરો. આપના ગુરુ પાસેથી ફરીથી સાંભળીશું. ત્યારે મુક્તાનંદ સ્વામીએ પાંચેચ પ્રશ્નોના ચથાર્થ ઉત્તર કર્યો. તેમાં વળી પાંચમો પ્રક્ષે પરબ્રહ્મ વિષે ઉત્તર આપતાં કહ્યું, જે માયા અને કાળના નિયંતા છે. જે ક્ષર-અક્ષર પર્યંતના પણ નિયામક છે. જે સર્વેના કર્મના ફળોને આપે છે. તેના સમાન બીજું કોઈ જ નથી.

સબ કારન કે કારન તાઈ,
અનંત શક્તિધર જાઈ,
સબ પ્રેરક પરબ્રહ્મ કહાઉં,
સાકાર સદા બ્રહ્મ પુર રહાઉં...
મુક્ત કોઈ જે હી ચરનનું સેવે,
નિશ દિન નામ રટન મુખ લેવે,
અક્ષર મુક્ત ઈશ્વરજીય જોઉં,
સબ કર દ્વેચ કહાવત સોઉં...

જે સર્વ કારણના પણ કારણ છે. જે અનંત શક્તિને ધારણા કરનારા છે. અને જે સર્વના પ્રેરક-પ્રવર્તક છે, જે સદા સાકાર છે, બ્રહ્મપુર (અક્ષરધામ)માં જે રહ્યા છે, કરોડો મુક્તો જેના ચરણારવિંદની સેવા કરે છે. જેના નામ (પુરુષોત્તમ) સ્મરણ રાત-દિવસ મુખ્યી કરતાં રહે છે. જે અક્ષર મુક્તો, ઈશ્વર અને જીવોને દ્યાન કરવા જેવા એ પરબ્રહ્મ છે.

મુક્તાનંદ સ્વામીના ઉત્તર સાંભળી વણીરાજ ઘણાં પ્રસન્ન થયાં. વળી કહ્યું કે, મેં ઘણાં સાધુ સંતોને અને પંડિતોને આ પ્રશ્ન પુછ્યો છે. પરંતુ બીજા કોઈ આ પ્રશ્નોને ચથાર્થ જાણતાં નથી. હું ઘણાં દેશોમાં ફર્યો છું મોટા ભાગના કશું જાણતાં ન હોય અને દંભનો પાર ન હોય, ને સ્વભાવે કુળ-કપટ અને અતિ અહંકારી હોય છે. ઘણા ખરાને તો મેં અતિશાય અજ્ઞાન ભર્યા જ દેખ્યા

છે. જ્યારે અહિના સંતોને જ નિર્ભળ જોયા તેથી મારુ મન અહિના આ શુદ્ધ સત્તસંગમાં રહેવા મન ઠર્યું છે. ને બીજે કચાંચ ઠર્યું નથી. બીજાઓને તો મેં માયિક પંચ વિષયમાં ચોટિલાં જોયા છે. પણ આપણા અહિ લોજના સંતો સમાન કોઈને મેં ત્યાગી જોયા-જાણ્યાં નથી. (હ.ચિ.સા.ભા.૧)

આમ વણીરાજ લોજપુરમાં મુક્તાનંદ સ્વામી સાથે પ્રશ્ન-ઉત્તર સાંભળી શુદ્ધ સત્તસંગ જાણી ઘણાં પ્રસન્ન થઈને લોજમાં રહ્યા હતા. વળી લોજ આશ્રમની દિવાલમાં ગોખલો રાખેલ હતો. જેમાંથી દેવતા(અઞ્જિ) વિગેરેની આશ્રમમાં આપ-લે થતી હતી. આ ગોખલો જોઈ વણીરાજ મુક્તાનંદ સ્વામીને કહે, આ દિવાલમાં ગોખલો નથી, પણ આશ્રમના સત્તસંગરૂપી દિવાલમાં ગોખલો છે. જે ને હાલમાં જ બંધ કરો, નહિ તો અમારે અહીં રહેવું નથી. આ વણીરાજનો શુદ્ધ સત્તસંગનો આગ્રહ જાણી મુક્તાનંદ સ્વામીએ આશ્રમની દિવાલનો ગોખલો બંધ કરાવ્યો. આમ મહારાજશ્રી શુદ્ધ સત્તસંગથી અતિ પ્રસન્ન છે.

૩. સ્વરૂપ નિષ્ઠારૂપ શુદ્ધ ઉપાસનાથી જ આત્માંતિક કલ્યાણ (ભોક્ષ) :-

સર્વોપરી અક્ષરાતીત પરબ્રહ્મ પૂર્ણ પુરુષોત્તમ-પ્રગટ પુરુષોત્તમ ભગવાની એક સ્વરૂપ નિષ્ઠા રાખી શુદ્ધ ઉપાસના કરવાથી જ આત્માંતિક કલ્યાણ (ભોક્ષ) થાય છે. માટે મુક્ત-મુમુક્ષુઓએ અક્ષરધામ પ્રતિ ગતિ કરી નિર્ગૃહિ-નિર્વાસનિક થવાની સાથે સાથે શુદ્ધ સર્વોપરી ઉપાસના, સ્વરૂપ નિષ્ઠારૂપની ફ્રઢતા કરવી જ રહી.

ઓકવાર શ્રીજી મહારાજ વડતાલ લક્ષ્મીવાડીએ વાવ ઉપર નાહવા બેઠા હતાં ત્યારે વાડીના આંબા નીચે જીવુબા, લાડુબા તથા રાજબાઈ વિગેરે બાઈઓ મહિમાની વાતો કરતાં કહે “આપણાં તો ઘણા મોટા ભાગ્યા છે, જે આપણને વૃદ્ધાવનની ગોપીઓ જેવું સુખ મળે છે, ને ગોપીઓના જેવો આનંદ મળે છે. તે આપણું ગોપીઓના જેવાં કલ્યાણ થાશે. તે વાત મહારાજ વાવ ઉપર સ્નાન કરતાં સાંભળી, ત્યારબાદ સાંજે સલામાં મહારાજે, જીવુબા, લાડુબા

શોક કરવાથી અંતરનું સુખ લલી જાય છે.

તથા રાજબાઈ પ્રત્યે પૂછ્યું કે તમે આજે અમે જ્યારે વાવ ઉપર સ્નાન કરતાં હતાં ત્યારે તમો આંબા નીચે બેસી શી વાતો કરતાં હતા ? ત્યારે જુવુબાએ તે મહિભોની વાત કરી તે સાંભળી મહારાજ કહે જે તમો આટલાં દિવસથી અમારા સમાગમમાં રહો છો પણ હજુ જેમ છે તેમ સમજથાં નથી. તેમ કહી બોલ્યા જે, અમારા ગૃહસ્થસત્સંગીના ઘરના ગોળાનું પાણી જે પીયે તેના પણ ગોપીઓના જેવું કલ્યાણ થાશ. ને તમારા કલ્યાણ તેથી વિશેષ થશે. પણ તમોને હજુ અમારું સર્વોપરીપણું સમજવામાં આવ્યું નથી. તમારી તો હજુ ડાંગરના ફોતરાં જેવી ગોબરી સમજણા છે તેમ મહારાજે કહું. આ બાઈઓ તો ઉત્તમ પ્રકારે મહારાજશ્રીની એક સ્વરૂપ નિષ્ઠામાં ઉપાસનાવાળા હતાં. છતાં સર્વોપરી નિષ્ઠાની ખામીને લઇને ડાંગરના ફોતરાં જેવી ગોબરી સમજણા કરી. માટે આપણે સર્વે અવતાર અવતારી, સર્વ કારણાના કારણ, નિયંતા, સર્વોપરી મહારાજશ્રીને સમજું શુદ્ધ ઉપાસના કરીએ. ને ગોબરી સમજણા હોય તો તેનો ત્યાગ કરવો જોઈએ. ને શુદ્ધ સત્સંગી જીવન જીવણું જોઈએ.”

પ્રગટ પુરુષોત્તમ(સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાય) ભાદરણા-બાકરોલ સંસ્થામાં સત્સંગ શુદ્ધિ ઉપરાંત ઉપાસના શુદ્ધિ શ્રેષ્ઠ પ્રકારે છે. કહેતા શ્રીજી મહારાજ તેમના અનુગામી વડવાનળ જેવા અને અતિઅનુકાંતિક સંતમાં સાક્ષાત સર્વોપરી પ્રગટ સ્વરૂપે વિચાર્યા છે. આવી પ્રગટ સ્વરૂપ પુરુષોત્તમ ભગવાનની મૂર્તિમાં પતિપ્રતા ભાવે-એક સ્વરૂપ નિષ્ઠામાં શુદ્ધ ઉપાસના ભક્તિથી મહારાજ વિશેષ પ્રસન્ન છે. તે અનુરૂપ જ અહિં ભાદરણા-બાકરોલ સંસ્થામાં વિશેષ પ્રકારે શુદ્ધ ઉપાસના ભક્તિ થાય છે. આ સિદ્ધાંત વાર્તાને ભાદરણા-બાકરોલ સંસ્થામાં પ્રગટ પ્રભુશ્રીએ આન્તિક તમામ હરિભક્તો અનુસરી મહારાજશ્રીની વિશેષ પ્રસન્નતા મેળવે છે. અને ચાલુ વર્ષે ૨૦૧૪ માં “સત્સંગ શુદ્ધિ અભિયાન” ચલાવી શુદ્ધ ઉપાસના પર ભાર મુકવામાં આવે છે. હવે પછીના આગામી લેખાંકમાં સત્સંગ શુદ્ધિ અભિયાન અને વ્યસન મુક્તિ અભિયાન અંતર્ગત વાતો જોઈશું. (કમશા:)

સત્સંગ સમાચાર :

ચાલુ વર્ષ ૨૦૧૪ માં પ્રગટ પુરુષોત્તમ (સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાય) ભાદરણા-બાકરોલ સંસ્થા દ્વારા મહારાજશ્રીની વિશેષ પ્રસન્નતા સાઝે “સત્સંગ શુદ્ધિ અભિયાન અને વ્યસન મુક્તિ અભિયાન” આમ બે અભિયાન સંસ્થાના ગામે-ગામના હરિ ભક્તોની મંડળીઓ બાઈ-બાઈ, આબાલ-પૃથ્વી તમામ હરિ ભક્તો અભિયાન ચલાવી રહ્યા છે. અને વર્ષ ૨૦૧૪ ના અંત સુધીમાં ૧૦૦% લક્ષ્યાંક પૂર્ણ કરવાનો સંકલ્પ કર્યો છે.

વર્ષ ૨૦૧૪ ના વર્ષના શુભારંભથી સત્સંગ શુદ્ધિ અભિયાન અને વ્યસન મુક્તિ અભિયાન કાર્યક્રમ અંતર્ગત ભાદરણા-બાકરોલ સંસ્થાના ગામે-ગામના હરિભક્તો મહારાજશ્રીની આજા શિરે ચડાવી પોતાની નૈતિક ફરજ સમજુ અભિયાન ચલાવી રહેલ છે. અને આ “સત્સંગ શુદ્ધિ અભિયાન અને વ્યસન મુક્તિ અભિયાન-૨૦૧૪” અંતર્ગત પવિત્ર શ્રાવણ માસમાં શ્રાવણ સુદ -૪ તા. ૩૧/૦૭/૨૦૧૪ ના ગુરુવારથી શ્રાવણ વદ -૨ તા. ૧૨/૦૮/૨૦૧૪ ને મંગળવાર સુધી આમ તેર દિવસ મહારાજશ્રીની અનન્ય પ્રસન્નતા મેળવવા સાઝે “શ્રી પ્રગટ પુરુષોત્તમ પદ્યાત્રા સંધ્ય” નો કાર્યક્રમ ગામે-ગામના હરિ ભક્તો અતિ ઉત્સાહ પૂર્વક અને અતિ ભવ્ય અને દિવ્ય રીતે સંપણ થયો.

“સત્સંગ શુદ્ધિ અભિયાન અને વ્યસન મુક્તિ અભિયાન” - ૨૦૧૪ અંતર્ગત “શ્રી પુરુષોત્તમ પદ્યાત્રા સંધ્ય” ની સાથે સાથે

- “શ્રી પ્રગટ પુરુષોત્તમ પદ્યાત્રા સંધ્ય” નો કાર્યક્રમ તા. ૩૧/૦૭/૨૧૪ ના રોજ પ્રગટ પુરુષોત્તમ મંદિર, ગાંધીય મુકામે રાત્રિએ ભજન-સત્સંગ બાદ તા. ૦૧/૦૮/૨૦૧૪ ના રોજ બ્રહ્મ મુહૂર્તમાં સવારે ૪.૦૦ કલાકે ઉઠી દેણ કિયા પરવારી ૫.૦૦ થી ૭.૩૦ કલાકે આરતી પ્રાર્થના, કથા, વાર્તા કરી સવારે ચા-નાસ્તા પછી ૮.૦૦ કલાકે પદ્યાત્રાનો શુભારંભ થયો.

સંકલ્પ ના થાવા દે તો બહાનું સુખ આવે.

તે છોટા ઉંડેપુર થઈ પ્રગટ પુરુષોત્તમ મંદિર, પાદ્ધરવાંટ મુકામે ૧૧.૦૦ કલાકે પહોંચી. ત્યાં ભજન-સત્સંગ, પ્રાર્થના, કથા વાર્તા, આરતી-થાળ કરી બોજળ લઈ પાદ્ધરવાંથી નીકળી ચચેર થઈ સાંજે ૫.૩૦ કલાકે રાયસીંગપુરા પહોંચી સાંજે ૬.૦૦ થી ૭.૩૦ અને રાત્રે ૬.૦૦ થી ૧૧.૩૦ કલાક સુધી ભજન, સત્સંગ, કથા વાર્તા આરતી પ્રાર્થનાનો કાર્યક્રમ થયો.

૨. પદ્ધયાત્રા દરમિયાન દરરોજ પદ્ધયાત્રી હરિભક્તોએ સવારે બ્રહ્મ મુહૂર્તમાં ૪.૦૦ વાગે ઉઠી દેહની કિયા પરવારી પ્રભાત ફેરી ધૂન-મંત્ર તથા સુત્રો દ્વારા અભિયાન કાર્યક્રમ થયો. આવી રીતે દરેક યાત્રાના સ્થળે કાર્યક્રમ કર્યો.

૩. સવારે દરરોજ ૫.૦૦ થી ૭.૩૦ અને ૧૦.૦૦ થી બપોરે ૧૨.૩૦ અને સાંજે ૫.૦૦ થી ૭.૩૦ અને રાત્રે ૬.૦૦ થી ૧૧.૩૦ કલાક સુધી આમ દિવસમાં ચાર વાર ભજન, સત્સંગ, કથા વાર્તા આરતી પ્રાર્થનાનો કાર્યક્રમ થયો. જે પદ્ધયાત્રી હરિભક્તો અને જે તે ગામના હરિભક્તોએ લાભ મેળવ્યો.

૪. “શ્રી પ્રગટ પુરુષોત્તમ પદ્ધયાત્રા સંઘ” નો કાર્યક્રમ છોટાઉંડેપુર. વિસ્તારના ગામે-ગામના હરિભક્તો જોડાયાં. તે શુભારંભે મુકામ ગાંઠીયા થઈ પાદ્ધરવાંટ, ચચેર, રાયસીંગપુરા, હિરપરી, દેવમોરી, છાણ તલાવડા, બાંગાપુરા, સમધી, બોડેલી, નાથપરી, જાંબુધોડા, કણજુપાણી, ગોગડીયા, ડભેરાઈ, નાની બુમડી, સિથોલ, લોઢણા, થલકી, રામપુરા, શાટા, ઉચાપાન, વાંકી, ભીખાપુરા, સેલવા, ખટાશ, મુંવાડા, રાજપુર, પછી તારાપુર મંદિર, પાવી-જેતપુર, દેવળીયા, ભોટી દુમાલી, ભીલપુર અને ત્યાંથી રાઠ વિસ્તાર રંગપુર મંદિર, ખડકખ મુકામે સમૃહ ભજનનો કાર્યક્રમ થયો. ત્યારબાદ ત્યાંથી નીકળી છોટાઉંડેપુર થઈ ઝોડ વિસ્તારમાં ખોડવાહિયા, નવાગામ, કુલાણી, ગુડા અને ઝોડ થઈ તા. ૧૨/૦૮/૨૦૧૪ ના રોજ પ્રગટ પુરુષોત્તમ મંદિર, ચીલરવાંટ મુકામે ભજન

કાર્યક્રમ સાથે રાત્રે ૧૨.૩૦ કલાકે સંપણ થયો. અને તમામ હરિભક્તોએ શ્રી પુરુષોત્તમ મહારાજ, શ્રી નારાયણમુનિ મહારાજ અને વિશેષ કરીને મળી મુર્તિ પ્રગટ શ્રી ડાખ્ખાભાઈ મહારાજાં પતિપ્રતા ભાવે એક સ્વરૂપનિષ્ઠામાં રહી શુદ્ધ ઉપાસના કરવાનો સંકલ્પ કર્યો અને સાથે સાથે વ્યસન મુક્તિ અભિયાનનો ૧૦૦% લક્ષ્યાંક પૂર્ણ કરવાની પ્રતિજ્ઞા સહ પદ્ધયાત્રાના કાર્યક્રમની પુરણ્ણહૃતિ થઈ.

શ્રી પ્રગટ પુરુષોત્તમ પદ્ધયાત્રા કાર્યક્રમ દરમિયાન સત્સંગ શુદ્ધ અભિયાન અંતર્ગત ભજનો તથા કથાવાર્તાનો કાર્યક્રમ થયો તથા વ્યસન મુક્તિ અભિયાન અંતર્ગત નીચેના ભજનો તથા સુત્રો દ્વારા અભિયાન ચલાવવામાં આવેલ છે.

વ્યસન મુક્તિ અંગેનું ભજન-૧

(રાગ: આવો મુનિ મહારાજ પ્રભુજુ... (૨))

કરવું નહિ વ્યસન જુવડાં, કરવું નહિ વ્યસન રે

વ્યસન મુક્તિનો યજા આવીયો,

એમાં બધુ હોમી ધો, એમ સંતો કે'છે જુ..૨૬

છીએ પ્રગટના ભક્ત આચણો,

છીએ પ્રગટના ભક્ત રે...

આજા સબળ એવી પાળીએ,

હો ભક્તો રે... એમ સંતો કે'છે જુ..૧

તન તેજ સુકાય જાય જુવડાં,

તન તેજ સુકાય જાય રે,

બળ રહે નહિ શરીરમાં હો જુવડાં...

એમ સંતો કે'છે જુ..૨

તન મન તપી જાય જુવડાં, તન મન તપી જાય રે...,

કોધ કાઢે વઢવાને જાય છે,

હો જુવડાં... એમ સંતો કે'છે જુ..૩

ધન દોલત વેડફાય હો જુવડાં,

ધન દોલત વેડફાય રે...

શરીર મળ્યુ પ્રભુ ભજવા, પૈસા મળ્યા તેને પોખવા,

હો જુવડાં... એમ સંતો કે'છે જુ..૪
 રોગો શરીરમાં વદ્ય અસાધ જુવડાં,
 રોગો શરીરમાં વદ્ય અસાધ રે...
 કેન્સર ને ટીબી જેવા રોગ થાય છે
 હો જુવડાં... એમ સંતો કે'છે જુ..૫
 ચેતો ચેતન નર હો જુવડાં,
 ચેતો ચેતન નર હો જુવડાં,
 દાસ સેવક ગાય છે, રાજુ કરવાને નાથ,
 હો જુવડાં... એમ સંતો કે'છે જુ..૬

ભજન-૨

(શાગ: જે કોઈ ભજે પુરુષોત્તમરાય...)
 જે કોઈ છોડે બીડીને ભાંગ, તેનું જુવન પાવન થાય,
 “વ્યસન મુક્તિ અભિયાન”
 ચાલો છોડી દેવા વ્યસન...
 જે કોઈ છોડે પડીકી વિમલ,
 તેનું જુવન પાવન થાય. ટેક.
 . પ્રગટ પ્રભુને રાજુ રે કરવા,
 ચાલો છોડીએ સૌ વ્યસન.
 જે કોઈ છોડે ભસાલા પાન,
 તેનું જુવન પાવન થાય...૧
 શુરવીર હોય તે છોડે વ્યસન,
 ને પાળે વચન અભિયાન,
 જે કોઈ વ્યસન મુક્તિમાં જોડાય,
 તેનું જુવન પાવન થાય...૨
 પૈસાનું પાણી, શરીરનું પાણી,
 રોગો શરીરમાં થાય,
 જે કોઈ છોડે સઘળા વ્યસન,
 તેનું જુવન પાવન થાય...૩
 દાસ સેવક કહે છોડવા વ્યસન,
 વિનંતી કરે છે ખાસ,
 જે કોઈ આજ્ઞા પાળે સબળ,
 તેનું જુવન પાવન થાય...૪

અભિયાન અંતર્ગત સુત્રો

૧. સત્તસંગ શુદ્ધિ અભિયાન - હમ ચલાયેંગે... (૨)
૨. વ્યસન મુક્તિ અભિયાન - હમ ચલાયેંગે... (૨)
૩. પતિપ્રતા ભક્તિ - હમ કરેંગે... (૨)
૪. એક જ ઉપાસના - હમ કરેંગે... (૨)
૫. બીડી-તમાકુ(ભાંગ) - નહિ પીએંગે (૨)
૬. પાન ભસાલા - નહિ ખાએંગે (૨)
૭. વિમલ પડીકી - નહિ ખાએંગે (૨)

॥ જ્ય શ્રી પ્રગટ પુરુષોત્તમાય નમો નમઃ ॥

શ્રી પ્રગટ પુરુષોત્તમ (સ્વામીનારાયણ સંપ્રદાય)

ભાદરણ-બાકરોલ સંસ્થા

વર્ષ : ૨૦૧૪

હરિ ભક્તો જોગ :-

(૧) સત્તસંગ શુદ્ધિ અભિયાન :-

(૨) વ્યસન મુક્તિ અભિયાન :-

અક્ષરાતીત પરબ્રહ્મ પ્રગટ પુરુષોત્તમ ભગવાનના આજ્ઞાંકિત હરિ ભક્તોએ એકાંતિક ભક્તિ ભાવે નીચે મુજબ સત્તસંગ શુદ્ધિ રાખી આજ્ઞા-ઉપાસનામાં જુવન જુવી મહારાજશ્રીનો રાજુપો મેળવીએ.

૧. અક્ષરાતીત પરબ્રહ્મ પ્રગટ પુરુષોત્તમ ભગવાન તથા તેમની ગુરુ પરંપરા તથા પોતાને મળી મૂર્તિની પ્રધાનપણે સ્વરૂપનિષ્ઠા રાખવી.

૨. પોતાના અક્ષર-આત્મામાં તેમજ ધર-મંદિરમાં પ્રગટ પુરુષોત્તમ ભગવાનની મૂર્તિ-ફોટા, શ્રી પ્રગટ પુરુષોત્તમ ભાદરણ, બાકરોલ સંસ્થાના ગુરુ પરંપરાની મૂર્તિ-પ્રતિમા દ્વારે સ્વરૂપનિષ્ઠા પ્રધાનપણે મુખ્યપણે રાખી પૂજા-વંદના-આરાધના-ઉપાસના કરવી.

૩. પ્રગટ પુરુષોત્તમ ભગવાનની મૂર્તિની જે ઉપાસના કરવા ચોચ્ય છે, દ્યાન કરવા ચોચ્ય છે તથા જન્મ-મરણનો રોગ ટળનારી છે. અને આત્મંતિક કલ્યાણ-

અક્ષરધામ પ્રતિ ગતિ કરાવનારી છે. માટે એક સ્વરૂપનિષ્ઠામાં રહી શુદ્ધ ઉપાસના કરવી.

૪. પોતાનું અક્ષર-આત્મા-મંદિર કામ કોદ્યાડિક વિકારો વિના સ્વર્ચ રાખવા. તથા પોતાનું ઘર-મંદિર પણ સ્વર્ચ રાખવા આજસ પ્રમાદથી દૂર રહેવું.

૫. નિત્ય પ્રત્યે એકાંતિકભાવે એકાંતિક સંતોના સત્સંગ-સમાગમમાં રહેવું. આજામાં રહી પતિપ્રતાભાવે એક નિશ્ચય મુક્ત ભક્તિ રાખવી.

૬. નિષ્ઠામાડિક પંચ વર્તમાન યુક્ત જીવન જીવી મહારાજશ્રીના વિશેષ પ્રસન્નતા મેળવવાના નિયમો રાખવા.

૭. શ્રી પ્રગટ પુરુષોત્તમ (સહજાનંદ સ્વામી) તેમજ આપણે મનેલ પ્રગટ અક્ષરાતીત પરબ્રહ્મ સ્વરૂપ શ્રી પુરુષોત્તમ ભગવાન, શ્રી નારાયણ મુનિ મહારાજ તથા હાલ વર્તમાન કાળે પ્રગટ પુરુષોત્તમ શ્રી ડાખાભાઈ મહારાજ પરબ્રહ્મ સ્વરૂપે પ્રગટ અને પ્રત્યક્ષ-મૂર્તિ દ્વારા-પ્રતિમા દ્વારે હરી ભક્તોના સર્વે મનોરથપૂર્ણ કરવાના અવર વચન આપણાને આપ્યા છે. જેથી આવા પ્રગટ ભગવાનની અંતિમ આજા અનુરૂપ -અનુવૃત્તિમાં શુદ્ધ ઉપાસના ભક્તિ કરીએ. અને મહારાજશ્રીનો અનન્ય રાજુપો મેળવીએ.

૮. આજાંકિત અને નિષ્ઠાવાન હરિભક્ત એને જ કહેવાય જે, ગમે તેવા દેહાદિક રોગ કે આપતકાળ આવી પડે તો પણ નિશ્ચય ડેગે નહિ અને જંતર-મંતર, દોરાધાગા, ભૂવા કરે જ નહિ.

૯. વ્યસન મુક્તિ સત્સંગ જીવન જીવીએ. કહેતા વ્યસન હોઈ તો પોતે-પોતાના સત્સંગ પરિવાર તથા ગામ-ફળિયાના સત્સંગી હરી ભક્તોના જીવનમાં કોઈ વ્યસન જેવા કે બીડી-તમાકુ, પાન-મસાલા, પડીકી-ગુટકા કે વળી કોઇને દારૂ-તાડી જેવા વ્યસનો હોય તો તેવા વ્યસનોથી મુક્ત કરી શુદ્ધ સત્સંગ સમુદ્દાય

બનાવવા પ્રયત્નો કરીએ. ને મહારાજશ્રીનો રાજુપો મેળવીએ.

૧૦. પોતે વ્યસન મુક્તિ થઈ બીજા પાંચ વ્યક્તિને વ્યસન મુક્ત બનાવવાની પ્રતિજ્ઞા પણ કરીએ.

૧૧. અક્ષરાતીત પ્રગટ પુરુષોત્તમ ભગવાનની આજા-શિક્ષાપત્રી, વચનામૃત, શ્રી પુરુષોત્તમ વિજ્ઞાનામૃતના વચનો શીરસાટે પાણી વિશેષ પ્રસન્નતા મેળવીએ.

સત્સંગ શુદ્ધિ તથા વ્યસન મુક્તિ અભિયાન સમિતિ (વર્ષ ૨૦૧૪)ના જ્યો શ્રી પુરુષોત્તમ.

॥ જ્યો શ્રી પ્રગટ પુરુષોત્તમાય નમો નમો ॥

શ્રી પ્રગટ પુરુષોત્તમ (સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાય)

બાદરણા-બાકરોલ સંસ્થા

પ્રતિજ્ઞા પત્ર...

“સત્સંગ શુદ્ધિ અભિયાન તથા વ્યસન મુક્તિ
અભિયાન”

વર્ષ ૨૦૧૪

આથી હું પ્રતિજ્ઞા કરું છું કે, અક્ષરાતીત પરબ્રહ્મ પ્રગટ પુરુષોત્તમ ભગવાને કૃપા કરીને મને તેમનો આશ્રિત બનાવ્યો છે. તેમના પ્રગટ સ્વરૂપની પ્રાપ્તિ કરાવી છે. તો આવા પ્રગટ પ્રભુશ્રીનો અનન્ય રાજુપો પ્રાપ્ત કરવા સારુ, મારુ અક્ષર-આત્માને વિષે તથા ઘર-મંદિરને વિષે તેમજ સત્સંગ પરિવારમાં, ફળિયામાં તથા ગામમાં વસતાં પ્રભુશ્રીના આજાંકિત હરિભક્તોનો પ્રગટ પુરુષોત્તમ ભગવાનને પ્રિય એવી એક સ્વરૂપનિષ્ઠા રાખવા સારુ સત્સંગ શુદ્ધ ઉપાસના ભક્તિની રીત પ્રવર્તાવીશ. તથા વ્યસન મુક્ત જીવન જીવવાની રીત પણ પ્રવર્તાવીશ. પ્રગટ પ્રભુ મને એમાં બળ આપો. હે પ્રભુ મને બળ આપો.

(સહી)

ક્રમાંક	તારીખ દાર	સ્પષ્ટિકા	નિયમ	પ્રકાશની સમાચાર એને પરિબેકનાનો સાચા	પ્રકાશનું રજા એને પરીણામનું રજા	દિવસ અને રાતી રેફાલ ક્રાશ-વાર્ન	દિવસ અને રાતી રેફાલ ક્રાશ-વાર્ન સાચાનું રજા
૧.	૩૧/૦૮/૧૪ શુક્રવાર	શાબદી સુદ-૪	-	-	-	-	ગાંધીયા મંડિરનાં રજે ભાજાન કરી સારે તા. ૦૧/૦૯/૧૪ થી પક્ષપત્રાને આરોળ પડે. (ભાક્રોલ ક્રોણના દિવસના દરિયા)
૨.	૦૧/૦૮/૧૪ શુક્રવાર	શાબદી સુદ-૫	૮:૦૦ સવારે થી ૧૨:૦૦ અપોરે	ગાંધીયા ગંગાધરથી નીકળી પાછદાંટ મંડિર પાછદાંટ મંડિર નીકળી ચેગે થા શાયત્રીનીયા પદ્ધાયે	૮:૦૦ અપોરે (પાછદાંટ મંડિર) માં અપેક્ષે ભાજાન-ક્રાશ, સાચાનું રેફાલ	દિવસે (પાછદાંટ મંડિર) માં અપેક્ષે (ભાક્રોલ ચાલકૃતી નોટોના દિવસના દરિયા)	
૩.	૦૨/૦૮/૧૪ શનિવાર	શાબદી સુદ-૬	૬:૦૦ સાંજ ૧૨:૦૦ અપોરે	૮:૦૦ સવારે થી ૧૨:૦૦ અપોરે	રાતી રોકાણ (રાહરાંગપુર) ભાજાન-ક્રાશ, સાચાનું રેફાલ	દિવસે (રિપાયુદી) બપેને ભાજાન- ક્રાશ, સાચાનું રેફાલ	દિવસે (રિપાયુદી) બપેને ભાજાન- ક્રાશ, સાચાનું રેફાલ (ભાક્રોલ કુલુ-જુલુના દિવસના દરિયા)
૪.	૦૩/૦૮/૧૪ શનિવાર	શાબદી સુદ-૭	૨:૦૦ બપોરે થી ૬:૦૦ સાંજ	૮:૦૦ બપોરે થી ૧૨:૦૦ સાંજ	રાતી રોકાણ (દેવમારી) ભાજાન- ક્રાશ, સાચાનું રેફાલ	દિવસે (રાતીરોકાણ) બપેને ભાજાન-ક્રાશ, સાચાનું રેફાલ	દિવસે (રાતીરોકાણ) બપેને ભાજાન- ક્રાશ, સાચાનું રેફાલ (ભાક્રોલ સુક્ર મેવાના દિવસના દરિયા)
૫.	૦૩/૦૮/૧૪ રવિવાર	શાબદી સુદ-૭	૮:૦૦ સવારે થી ૧૨:૦૦ અપોરે	૮:૦૦ સવારે થી ૧૨:૦૦ અપોરે	રાતી રોકાણ (રાંગપુર) ભાજાન- ક્રાશ, સાચાનું રેફાલ	દિવસે (રાતીરોકાણ) બપેને ભાજાન- ક્રાશ, સાચાનું રેફાલ	દિવસે (રાતીરોકાણ) બપેને ભાજાન- ક્રાશ, સાચાનું રેફાલ (ભાક્રોલ સુક્ર મેવાના દિવસના દરિયા)
૬.	૦૪/૦૮/૧૪ શુભમવાર	શાબદી સુદ-૮	૮:૦૦ સવારે થી ૧૨:૦૦ અપોરે	૮:૦૦ સવારે થી ૧૨:૦૦ અપોરે	રાતી રોકાણ (રાંગપુર) બપેને ભાજાન- ક્રાશ, સાચાનું રેફાલ	દિવસે (રાતીરોકાણ) બપેને ભાજાન- ક્રાશ, સાચાનું રેફાલ	દિવસે (રાતીરોકાણ) બપેને ભાજાન- ક્રાશ, સાચાનું રેફાલ (ગોગાયુદી) બપેને ભાજાન-ક્રાશ, સાચાનું રેફાલ
૭.	૦૫/૦૮/૧૪ શુભમવાર	શાબદી સુદ-૮	૮:૦૦ બપોરે થી ૫:૦૦ સાંજ	૮:૦૦ બપોરે થી ૧૨:૦૦ અપોરે	રાતી રોકાણ (શંખધૂપ) બપેને ભાજાન- ક્રાશ, સાચાનું રેફાલ	દિવસે (શંખધૂપ) બપેને ભાજાન- ક્રાશ, સાચાનું રેફાલ	દિવસે (શંખધૂપ) બપેને ભાજાન- ક્રાશ, સાચાનું રેફાલ (ભાક્રોલ હંડીયાણના દિવસના દરિયા)

શરીર પર જેમ ગુમડા દુગે તેમ શિષ્યનું દુઃખ થાય છે।

૭.	૦૬/૦૮/૧૪ ખુદવાર	શ્રાવણ શુક્ર-૧૦	૨:૦૦ સવારે થી ૧૨:૦૦ અપોદે	ગલેરાયથી નીકળી સિયોલ જો	દિવસે (સિયોલ) ૦૫૪૦-૫૩૪, સત્તસંગ કાર્યક્રમ	(બાકરોલ ચોકેલેટના હિંદુઓના દરશન)
	૦૬/૦૮/૧૪ ખુદવાર	શ્રાવણ શુક્ર-૧૦	૨:૦૦ અપોદે થી ૬:૦૦ સાંજ	શિથોલથી નીકળી ટોડોણ, ઘટકી ઘર રાખ્યુંનો જો	રાત્રી રોકાણ (રામપુરા) ૦૫૪૦-૫૩૪, કથા, સત્તસંગ કાર્યક્રમ	(બાકરોલ પરિવારના હિંદુઓના દરશન)
C.	૦૭/૦૮/૧૪ ખુદવાર	શ્રાવણ શુક્ર-૧૧	૨:૦૦ સવારે થી ૧૨:૦૦ અપોદે	રામપુરથી નીકળી કાઠાં છદ્ર ઉચ્ચાપન જો	દિવસે (ઉચ્ચાપન) અપોદે ૦૫૪૦-૫૩૪, કથા, સત્તસંગ કાર્યક્રમ	(બાકરોલ પરિવારના હિંદુઓના દરશન)
	૦૭/૦૮/૧૪ ખુદવાર	શ્રાવણ શુક્ર-૧૧	૨:૦૦ અપોદે થી ૬:૦૦ સાંજ	ઉચ્ચાપનથી નીકળી વાયા ગુરવાંદ- લાયાનુંના અઠને સેણાં જો	રાત્રી રોકાણ (સેલલા) ૦૫૪૦-૫૩૪, કથા, સત્તસંગ કાર્યક્રમ	(બાકરોલ રદેશનરીના હિંદુઓના દરશન)
E.	૦૮/૦૮/૧૪ ખુદવાર	શ્રાવણ શુક્ર-૧૨	૨:૦૦ સવારે થી ૧૨:૦૦ અપોદે	સેલલાથી નીકળી વાયા અટાણ થઈ મુશ્કુણ જો	દિવસે (મુખુંડ) અપોદે ૦૫૪૦-૫૩૪, કથા, સત્તસંગ કાર્યક્રમ	(બાકરોલ રદેશનરીના હિંદુઓના દરશન)
	૦૮/૦૮/૧૪ ખુદવાર	શ્રાવણ શુક્ર-૧૨	૨:૦૦ અપોદે થી ૬:૦૦ સાંજ	મુખુંડથી નીકળી વાયા પાવી જોતું થઈ દેખાયી જો	રાત્રી રોકાણ (દેવાયા) અપોદે ૦૫૪૦-૫૩૪, સત્તસંગ કાર્યક્રમ	(બાકરોલ રદેશનરીના હિંદુઓના દરશન)
૧૦.	૦૯/૦૮/૧૪ શાન્દિવાર	શ્રાવણ શુક્ર ૧૩/૧૪	૨:૦૦ સવારે થી ૧૨:૦૦ અપોદે	દેવાયાથી નીકળી મોટી કુમારી જો	દિવસે (મોટી કુમારી) અપોદે ૦૫૪૦-૫૩૪, સત્તસંગ કાર્યક્રમ	(બાકરોલ રદેશનરીના હિંદુઓના દરશન)
	૦૯/૦૮/૧૪ શાન્દિવાર	શ્રાવણ શુક્ર ૧૩/૧૪	૨:૦૦ અપોદે થી ૬:૦૦ સાંજ	મોટી કુમારીથી નીકળી બીજુલુંઝ જો	રાત્રી રોકાણ (બીજુલુંઝ) ૦૫૪૦-૫૩૪, કથા, સત્તસંગ કાર્યક્રમ	(બાકરોલ રદેશનરીના હિંદુઓના દરશન)
૧૧.	૧૦/૦૮/૧૪ રવિવાર	શ્રાવણ શુક્ર-૧૫ રથાંદંદન	૨:૦૦ સવારે થી ૧૨:૦૦ અપોદે	લિલાખુણી નીકળી રથ વિરસાર રંગપુર મંદિર જો	દિવસે (રંગપુર મહિર) અપોદે ૦૫૪૦-૫૩૪, સત્તસંગ કાર્યક્રમ	(બાકરોલ રાયપુરના હિંદુઓના દરશન)
	૧૦/૦૮/૧૪ રવિવાર	શ્રાવણ શુક્ર-૧૬ રથાંદંદન	૨:૦૦ અપોદે થી ૬:૦૦ સાંજ	રંગપુર મંદિરથી નીકળી બાળાંડ જો	રાત્રી રોકાણ (અનાદ) ૦૫૪૦-૫૩૪, કથા, સત્તસંગ કાર્યક્રમ	(બાકરોલ રાયપુરના હિંદુઓના દરશન)
૧૨.	૧૧/૦૮/૧૪ સોમવાર	શ્રાવણ વક્ર-૧	૨:૦૦ સવારે થી ૧૨:૦૦ અપોદે	અંગારથી નીકળી નીકળી વિસ્તાર ઘોડવાણીયા જો	દિવસે (અંગારથીય) અપોદે ૦૫૪૦-૫૩૪, સત્તસંગ કાર્યક્રમ	(બાકરોલ અંગારના હિંદુઓના દરશન)
	૧૧/૦૮/૧૪ સોમવાર	શ્રાવણ વક્ર-૧	૨:૦૦ અપોદે થી ૬:૦૦ સાંજ	અંગારથી નીકળી નીકળી વિસ્તાર ઘોડવાણીયા જો	રાત્રી રોકાણ (ગુંડ) ૦૫૪૦-૫૩૪, સત્તસંગ કાર્યક્રમ	(બાકરોલ અંગારના હિંદુઓના દરશન)
૧૩.	૧૨/૦૮/૧૪ મંગળવાર	શ્રાવણ વક્ર-૨	૨:૦૦ અપોદે થી ૧૨:૦૦ અપોદે	ગુંડથી નીકળી નીકળી વિસ્તાર નવાંગમ જો	દિવસે (નવાંગમ) અપોદે ૦૫૪૦-૫૩૪, કથા, સત્તસંગ કાર્યક્રમ	(બાકરોલ અંગારના હિંદુઓના દરશન)
	૧૨/૦૮/૧૪ મંગળવાર	શ્રાવણ વક્ર-૨	૨:૦૦ અપોદે થી ૬:૦૦ સાંજ	નવાંગમથી નીકળી નીકળી વિસ્તાર વિલાંગાંઠ જો	રાત્રી રોકાણ (વિલાંગાંઠ) ૦૫૪૦-૫૩૪, કથા, સત્તસંગ કાર્યક્રમ	(બાકરોલ અંગારના હિંદુઓના દરશન)

ભજગનો છેડો આવે તો શાસ્ત્રનો આવે.

ઘારો ગાંઠીયા ધામ.....

શ્રી ગાંધીજી પુરુષોત્તમ લગ્નાનનો અનન્ય આશરો અને વિશેષ પ્રસ્તનના મેળવા આંદું ક્ષિદિયાયા
તા. ૨૭-૧૨-૨૦૧૪ને શબ્દિયા તથા તા. ૨૮-૧૨-૨૦૧૪ને રવિવાર
(સંપત્ત ૨૦૭૧ના પોષ સુદ્ધ છે અને આતમ સાખ્ય : સવારે ૬-૦૦ થી રાતે ૧૨.૩૦ સુધી)

શ્રી ગાંધીજી પુરુષોત્તમ સારસ્વત પ્રસ્તન

અંદું શ્રી વચનામૃત, શ્રી ગુરૂલીતાનંદ સ્વામીની વાતો, શ્રી પુરુષોત્તમ વિજાનામૃત,
શ્રી પ્રાણિએકાંત તથા શ્રી પુરુષોત્તમ અદ્દેશીજાંનું છે બન રહેલા, શ્રી ગોપાળાનંદ સ્વામીની
વાતો, શ્રી નિર્જનનંદ કાટ્ય, શ્રી પુરુષોત્તમ લીલા રાગ, શ્રી પુરુષોત્તમ જ્ઞાનામૃત
વાગેને શાલ્યોનું વાંચન જાને નિર્દુષ્ટ કરવામાં આવે.

રથણ : શ્રી પ્રગત પુરોચામ મંદિર, દે. નિશાળ ફળિયા, મુ. ગાંઠીયા, તા. ગુ. છોટાઉદેપુર.

આયોજક : શ્રી પ્રગત પુરોચામ ચુબા રેવા મંડળ - ભાડરાણ, બાકોલ સંસ્થાના જચની પુરુષોત્તમ

રંપર્ક : ૭૮૭૪૦૬૦૬૫૫, ૯૨૭૫૧૬૬૮, ૮૮૮૮૮૮૫૩૫, ૯૭૧૨૭૭૬૨૪

શ્રી પુરુષોત્તમ ભગવાનની ઉપમી અંતર્ધર્મન તિથી સ્મૃતિ દિન સમૈયો, શ્રી ભાદ્રાણ ધામ, તા. ૦૮/૦૬-૦૬-૨૦૧૪

જન્માષ્ટમી ઉત્સવની સ્મૃતિઓ - શ્રી બાકરોલ ધામ. તા. ૧૭-૦૮-૨૦૧૪

If undelivered please return to :

From :

Shri Dahyabhai Maharaj Mandir Trust

Shri Pragat Purushottam Mandir

Shri Purushottam Nivas (Tower),

At & Post : BAKROL,

Ta. & Dist. Anand - 388 315,

Gujarat, India.

Mobile : 91 - 94270 63271

Website : www.pragatpurushottam.org

E-mail : pragatpurushottambakrol@yahoo.co.in

Printed Matter

BOOK - POST

To,

Printers : Perfect Graphics, Juna Rasta, Anand. Ph. (02692) 251937